

తెలుగు తోట - 3

వర్క్ బుక్ జవాబులు

విషయసూచిక

1. తెలుగు తల్లి	-	4 - 9
2. మర్యాద చేద్దాం (సంసిద్ధతా పాఠం)	-	10 - 16
3. మంచి బాలుడు	-	17 - 20
4. నా బాల్యం	-	21 - 25
5. పొడుపు-విడుపు	-	26 - 29
6. మేమే మేక పిల్ల	-	30 - 33
7. పద్మరత్నాలు	-	34 - 37
8. మా పూరి ఏరు	-	38 - 41
9. తొలిపండుగ	-	42 - 47

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వ్రాసేటప్పుడు

అ) ఈ కింది వర్ణమాలలోని అక్షరాలను చదవండి. ఇచ్చిన పదాలలోని అక్షరాలను వర్ణమాలలో గుర్తించండి.

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ

ఎ ఏ ఒ ఔ ఐం ఐః

క ఖ గ ఘ ఙ

చ ఛ డ ఢ ణ ట

ట ఠ డ ఢ ణ

త థ ద ధ న

ప ఫ బ భ మ

య ర ల వ శ ష స హ క ఖ

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠ్యాంశం లోని రెండక్షరాల, మూడక్షరాల పదాలతో కింది పట్టికను పూరించండి.

రెండక్షరాల పదాలు :

నిండు, మేడ,

లేని, నేల, రేడా.

మూడక్షరాల పదాలు :

అందాల, జాబిల్లి.

సంకెళ్ళు, తెలుగు,

అనుంగు.

అ) గేయంలో నున్నాలో ఉన్న పదాలు గుర్తించి రాయండి.

చంద్రశాల,

నిండు,

తెనుంగు,

అనందాల,

అనుంగు,

సంకెళ్ళు,

నిర్భయంగా

ఇ) గేయంలో నాలుగు అక్షరాలు పదాలను గుర్తించి రాయండి.

తెలుగోడా

కల్పవల్లి

చంద్రశాల

పదవోయి

కనవోయి

ఈ) పాఠంలో "తెలుగు" అనే పదం ఉన్న పాదాలు రాయండి.

పదవోయి తెలుగోడా

అదెనీ తెలుగుతల్లీ,

చనవోయి తెలుగు నీరా!

ఉ) పాఠంలో "వోయి" అనే పదం ఉన్న పాదాలు రాయండి.

చనవోయి తెలుగునీరా!

కనవోయి తెనుంగు రేడా

పదవోయి నిర్భయంగా!

- అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠ్యాంశం లోని గుణింత పదాలనూ, ఒత్తు పదాలనూ పట్టికలో రాయండి..

గుణింత పదాలు :	ఒత్తు పదాలు :
అదెవో	తల్లి
పదవోయి	జాబిల్లి
తెలుగోడా	కల్పవల్లి
మేడ	సంకెళ్ళు
అదిగో	నిశ్చయంగా

- ఆ) గేయంలో కింద సూచించిన అక్షరాలు చివరగా ఉన్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

(యి)

కనవోయి

కదలవోయి

(డా)

లెనుంగు రేడా

తెలుగు మేడా

(అ)

ఆనందాల

నేల

(ల్లి)

జాబిల్లి

కల్పవల్లి

- ఇ) కింది పదాలను జతపరచి రాయండి.

1. చనవోయ్ తెలుగు వీర
2. పదవోయ్ నిర్భయంగా
3. కదలవోయ్ ఆంధ్రకుమారా
4. నిర్మింపగ సాగవోయ్

- ఈ) గేయంలోని ప్రాస పదాలు రాయండి.

కల్పవల్లి

తెలుగోడా

లేని నేల

తెలుగుతల్లి

తెలుగు మేడ

చంద్రశాల

నిశ్చయంగా

నిర్భయంగా

- అ) కింది పదాలను వాక్యాలలోని ఖాళీలలో సరైన చోట ఉంచండి.

పడవ ఆట తబల

- ఆ) కింది పదాలను వాక్యాలలోని ఖాళీలలో సరైన చోట ఉంచండి.

గడప ఊయల మంచం

- ఇ) కింది చిత్రాలకు పేర్లు రాయండి.

ఉడుత పంజరం పట్టి మంచం

ఈల పనస

- అ) కింది పదాలను గడగడా చదవండి.

విద్యార్థి కృత్యం

- ఆ) కింది పదాలలో తేడాలను గుర్తించి చదవండి. రాయండి.

వడ - వాడ

నగ - నాగ

పని - పాట

కలం - కాలం

వరం - వారం

గుడి - గూడు

కుడి - కూడి

ముడి - మూడు

కొన - కోన

దొర - దోర

పొగ - పోగు

మొర - మోర

తొలి - తోలు

బిర - బీర

గిరి - గీర

విడి - వీడు

శిల - శీల

దివి - దీవి

నెల - నేల

వెల - వేలం

తెర - తేర

రైతు - రౌతు

జైలు - జౌళి

మైనం - మౌనం

పైరు - పౌరుడు

దైవం - దౌడు

- ఇ) కింది పదాలలో తేడాను గమనించండి. చదవండి.

విద్యార్థి కృత్యము

ఇ) పిల్లలూ! మీకు తెలిసిన కూరగాయలు, ఆకుకూరల పేర్లను కింది పట్టికలో రాయండి.

దోసకాయ	తోటకూర
వంకాయ	పాలకూర
చిక్కుడుకాయ	బచ్చలకూర
దొండకాయ	మెంతికూర
బెండకాయ	చుక్కకూర

అంధప్రతిష్ట 10

స్వీయరచన

అ) కింది అక్షరాలలో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

అరక	ఈల	ఏకు	ఒత్తు
అలక	ఈగ	ఏకం	ఒరులు

అంధప్రతిష్ట 11

అ) కింది వాక్యాలను గీతంలో అందంగా రాయండి.
విద్యార్థి కృత్యం

అ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు రాయండి.

అమల ఈశ్వర ఏనుగు ఒసగి
అమ్మ ఈక ఏమి ఒగ్గి

అ) కింది అక్షరాలలో మొదలయ్యే పదాలను రాయండి.

మరకతం	కడవ	పడవ	తరువు
మధురం	కన్ను	పలక	తడిసి
మసి	కపోతం	పడక	తరిమి
మల్లి	కమల	పసిడి	తపన

ఇ) మధ్యలో ఉండే పదాలు రాయండి.

అందము	
గంధము	
మంట	మందము
కంట	అంబ
వంట	రంభ

ఇ) పై పట్టికలోని అక్షరాలలో పదాలు రాయండి.

నాని	బాబ	కోక	నేను
జాబు	లాలి	నేత	మామ
లాత	సాప	మాయ	

	క	ఖ	గ	ఘ	చ	ఛ	జ	ఝ	ట	ఠ	డ	ఢ	త	థ	ద	న	ప	ఫ	బ	భ	మ	య
క	కా	కి	కీ	కు	కూ	కె	కే	కై	కొ	కో	కౌ	కం	కః									
ఖ	గా	గి	గీ	గు	గూ	గె	గే	గై	గొ	గో	గౌ	గం	గః									
చ	చా	చి	చీ	చు	చూ	చె	చే	చై	చొ	చో	చౌ	చం	చః									
జ	జా	జి	జీ	జు	జూ	జె	జే	జై	జొ	జో	జౌ	జం	జః									
ట	టా	టి	టీ	టు	టూ	టె	టే	టై	టొ	టో	టౌ	టం	టః									
ఠ	ఠా	ఠి	ఠీ	ఠు	ఠూ	ఠె	ఠే	ఠై	ఠొ	ఠో	ఠౌ	ఠం	ఠః									
డ	డా	డి	డీ	డు	డూ	డె	డే	డై	డొ	డో	డౌ	డం	డః									
ఢ	ఢా	ఢి	ఢీ	ఢు	ఢూ	ఢె	ఢే	ఢై	ఢొ	ఢో	ఢౌ	ఢం	ఢః									
త	తా	తి	తీ	తు	తూ	తె	తే	తై	తొ	తో	తౌ	తం	తః									
థ	థా	థి	థీ	థు	థూ	థె	థే	థై	థొ	థో	థౌ	థం	థః									
ద	దా	ది	దీ	దు	దూ	దె	దే	దై	దొ	దో	దౌ	దం	దః									
న	నా	ని	నీ	ను	నూ	నె	నే	నై	నొ	నో	నౌ	నం	నః									
ప	పా	పి	పీ	పు	పూ	పె	పే	పై	పొ	పో	పౌ	పం	పః									
ఫ	ఫా	ఫి	ఫీ	ఫు	ఫూ	ఫె	ఫే	ఫై	ఫొ	ఫో	ఫౌ	ఫం	ఫః									
బ	బా	బి	బీ	బు	బూ	బె	బే	బై	బొ	బో	బౌ	బం	బః									
భ	భా	భి	భీ	భు	భూ	భె	భే	భై	భొ	భో	భౌ	భం	భః									
మ	మా	మి	మీ	ము	మూ	మె	మే	మై	మొ	మో	మౌ	మం	మః									
య	యా	యి	యీ	యు	యూ	యె	యే	యై	యొ	యో	యౌ	యం	యః									

అ) కింది పదాలలో పాఠ వాక్యాలు రాయండి.

- పిల్లలు వానలో తడిశారు
- వాన జోరుగా కురిసింది
- అమ్మ వచ్చి మా గోల ఆపింది

ఆ) కింది గళ్ళలో కొన్ని అక్షరాలు ఉన్నాయి. మరి కొన్ని అక్షరాలలో గళ్ళు నింపండి. వాటిలో ఏర్పడే పదాలు రాయండి.

ఈ) కింది అక్షరాలకు గుణింతాలు రాయండి.

	అ	ఇ	ఈ	ఁ	ఆ	ఎ	ఐ	ఒ	ఊ	ఋ	ౠ	ం	ః
క	కా	కి	కీ	కృ	కూ	కె	కే	కై	కౌ	కో	కౌ	కం	కః
గ	గా	గి	గీ	గు	గూ	గె	గే	గై	గౌ	గో	గౌ	గం	గః
చ	చా	చి	చీ	చు	చూ	చె	చే	చై	చౌ	చో	చౌ	చం	చః
జ	జా	జి	జీ	జు	జూ	జె	జే	జై	జౌ	జో	జౌ	జం	జః

అ) కింది గుణింతాలలో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

కడవ	కాజ	పిడత	గుణము	తెలివి	పాడుగు
పడవ	పాత	విడత	కురుపు	తెలుగు	కొరివి
మరక	వాత	గిలక	పులుపు	వెలుగు	దొర

ఆ) పై పట్టికలోని పదాలలో పాఠ వాక్యాలు రాయండి.

గడపకు పసుపు అందం. ఆరోగ్యం
మిడతల దండు ఊరిపై పడింది
గురువు దైవంతో సమానం
మా ఇంట్లో కాకరకాయ పందిరి ఉంది.

ఇ) బొమ్మకు బదులు పదాలలో వాక్యాలు రాయండి.

- కాకరకాయ చేదుగా ఉంటుంది.
- రవి సీసాలో నీరు పోశాడు.
- నేను రైలులో ఊరికి వెళ్ళాను.
- అమల ముఖానికి పొడరు పూసుకుంది.

అ) చిక్రాన్ని చూసి పదాలు, వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

బంతి బాలుడు నలుగురు ఆట
ఎగురు ఆటస్థలం బోపి ఆనందం

వాక్యాలు :

నలుగురు పిల్లలు ఆడుతున్నారు.
నలుగురు బాలురు బంతితో ఆడుతున్నారు.
బోపి పెట్టుకుని బాలుడు ఆడుతున్నాడు.
నలుగురు బాలురు ఆట స్థలంలో
ఆనందంతో ఎగురుతూ ఆడుతున్నారు.

15

అ) నీకు నచ్చిన పువ్వు బొమ్మ గీసి రంగులు పెడవండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

అ) కింది గేయాన్ని పాడిగించండి.

భావ్ భావ్ అని నేనంటా.

కాకీ! కాకీ! ఏమంటావ్

కాపు కాపు అని నేనంటా.

కప్పా! కప్పా! ఏమంటావ్

బెక బెక అని నేనంటా

16

అ) కింది అక్షరాలలో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

అలమర	ఆకలి	కమల	గరళము
అరిక	అవిరి	కరము	గరుడ
అల	ఆగుట	కపి	గడ
అసలు	ఆపు	కసి	గడప
అదిరి	ఆమె	కలత	గగనం
అమరిక	ఆలోచన	కడ	గమనము

అ) కింది వాటిని చదవండి. భాషను గురించి తెలుసుకోండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

17

విద్యార్థి కృత్యము.

18

అ) కింది పదాలు చదవండి. అచ్చులలో హల్లులలో మొదలయ్యే పదాలను వేరుచేసి రాయండి.

అచ్చులలో మొదలయ్యే పదాలు :

ఈల అర ఒక

ఆట ఓడ

హల్లులలో మొదలయ్యే పదాలు :

గద కమల తల

జడ శనగ

అ) కింది పదాలను చదవండి. పట్టికలో అడిగిన విధంగా వేరుచేసి రాయండి.

అచ్చులలో మొదలయ్యే పదాలు :

బాలిక	తిలకం	కురచ	చూరు
జాతర	కిరణం	గునపం	సూచన
వారం	నిలయం	బుడగ	దూరం

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వ్రక్త పరచడం

అ) కింది పదాలను చదవండి. పాఠంలో గుర్తించి '○' చుట్టండి విద్యార్థి కృత్యము.

అ) కింది పదాలను తేడా గమనించి చదవండి. ఒత్తు పదాలను రాయండి.

వయస్సు	కాల్వ
గద్ద	కాన్ను
కన్ను	రాట్నం
కల్ల	కార్యం
మొగ్గ	హాస్యం

ఇ) కింది వాక్యాలను చిత్రాల ఆధారంగా చదవండి. బొమ్మకు తగిన పదం రాయండి.

- పుస్తకం
- నక్షత్రాలు, తారలు, చుక్కలు
- పండ్లు
- బస్సు
- గజ్జలు
- చెప్పులు

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశం లోని మూడక్షరాల పదాలు, నాలుగక్షరాల పదాలు, ఐదక్షరాల పదాలను గుర్తించి కింది పట్టికలో రాయండి.

మూడక్షరాల పదాలు :

కళింగ రాజ్యంలో పన్నెండు కోపంతో ఏనులు

నాలుగక్షరాల పదాలు :

సమయంలో పారుగూరి
శిష్యులకు పండితుడు
కట్టేశారు

ఐదక్షరాల పదాలు :

అమాయకులు పెరగలేదు
కొట్టటానికి ఇంటికొచ్చారు
సమయానికి

అ) , పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశంలో 'రు' అక్షరం ఉన్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఇద్దరు వచ్చారు
పరమానందయ్యగారు ఇంటికొచ్చారు
పెట్టారు వెళ్ళారు
తలలూపారు వస్తున్నారు
అనుకున్నారు పారుగుగూరు
కట్టేశారు ముగ్గురు
భయపడ్డారు

ఇ) ఈరోజు విన్న పాఠంలో ఉన్న గుణింత పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఇద్దరు వచ్చారు
పరమానందయ్యగారు ఇంటికొచ్చారు
పెట్టారు వెళ్ళారు
తలలూపారు వస్తున్నారు
అనుకున్నారు పారుగుగూరు
కట్టేశారు ముగ్గురు
భయపడ్డారు

అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశం లోని ద్విత్వాక్షరాల పదాలను, సంయుక్తాక్షరాల పదాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు :

పరమానందయ్య పన్నెండు నవ్వు
తెప్పిస్తుంటాయి క్ ట్టటానికి

సంయుక్తాక్షర పదాలు :

రాజ్యంలో భార్య వస్తునే
స్నేహితుడు కట్టు

ఆ) ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశంలో ఉన్న గుణింత పదాలను గుర్తించి రాయండి.

నీళ్ళకు చేయాలి తరువాత
వేశారు వెళ్ళారు లోపలికి
బిక్కుమొహం చెప్పాడు రాత్రి
పాపం కూతురి దొంగతనం
మర్యాదలు అలికిడికి పొరుగుూరు

ఇ) ఈరోజు విన్న పాఠంలో ఉన్న ఒత్తు పదాలను గుర్తించి రాయండి.

వచ్చే పేరయ్య అమాయకత్వం
వీళ్ళకు మర్యాద చప్పుడు
బట్టి భయపడ్డారు పెట్టారు
క్షమించు లేస్తారని ముగ్గురు
శిష్యులకు ఉన్నారు వచ్చారు

అ) ఈరోజు విన్న పాఠంలో ' , 'తో ఉన్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

వెళ్ళారు కట్టేశారు
శిష్యులు వచ్చాడు బాగుంది
అమాయకులు వేశాడు ఇంటికొచ్చారు

పెరిగలేదు

వచ్చింది

విప్పాడు

తెప్పిస్తుంటాయి

అనుకున్నారు బావురుచున్నాడు

అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశంలోని మూడక్షరా పదాలు, నాలుగక్షరాల పదాలు, ఐదక్షరాల పదాలను గుర్తించి కింది పట్టికలో రాయండి.

మూడక్షరాల పదాలు :

భార్యతో కలసి కూతురి

పెళ్ళికి వెళ్ళారు

నాలుగక్షరాల పదాలు :

పొరుగుూరు అదనుగా శిష్యులకు

మెలకువ వస్తున్నారు

ఐదక్షరాల పదాలు :

అలికిడికి

మనుషులురా!

దూరివస్తున్న

ఒక్కొక్కరినీ

భయపడ్డాడు

ఇ) ఈరోజు విన్న పాఠంలో 'ం'తో ఉన్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఉండేవాడు వచ్చింది

కళింగ కోసంతో

అంతే రాజ్యంలో

తెప్పిస్తుంటాయి ఇంట్లో

పరమానందయ్య సమయంలో

స్తంభానికి పండితుడు

నుండి కర్రల కోసం

సాధనపత్రం 5

పదజాలం

అ) కింది అక్షరాలను కలిపి వదాలు రాయండి.

నత్త	గుట్ట
దుత్త	తట్ట
కొత్త	పుట్ట
గిత్త	మట్ట
చెత్త	కట్ట
-----	గిట్ట

ఆ) కింది గళ్ళలో కొన్ని జంతువులు, పక్షులు దాగిఉన్నాయి. వాటిని వెతికి రాయండి.

పక్షులు	జంతువులు
సింహం	రామచిలుక
తోడేలు	గద్ద
పులి	డేగ
నక్క	కాకి
ఆవు	పిచ్చుక

ఇ) పాఠంలో ఉన్న సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి.

-----	అమాయకత్వం
అతిదుర్బ్బి	ఇంట్లోకి
క్షమించు	దూరివస్తున్న
మర్యాదలు	కట్లు
భార్య	అఘాయిత్యం
రాత్రి	స్నేహితుడు

సాధనపత్రం 6

అ) కింది అక్షరాలు చివరగా వచ్చే పదాలను పాఠంలో వెతికి రాయండి.

పండితుడు	శిష్యులు
ఉండేవాడు	అమాయకుడు

వచ్చాడు	కేకలు
విప్పాడు	దొంగలు
వేశాడు	జనులు
బావురుమన్నాడు	చిత్రహింసలు

ఆ) పాఠంలో ' ! ' గుర్తుకు ముందున్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

-----	రా!
అంటాడా!	పరమా!
ఓరేయ్ పరమా!	ఓరేయ్!
అఘాయిత్యంరా!	మనుషులురా!

ఇ) పాఠంలో ఏ అక్షరానికి అదే ఒత్తు వచ్చే పదాలు రాయండి.

-----	పడుతున్న	తెచ్చి
పరమానందయ్య	ఇల్లు	కిటికీల్లోనించి
కొన్నారు	పోతున్న	కళ్ళనిండా
పట్టించిన	ఇల్లంతా	ఇద్దరు
వచ్చారు	కమ్మి	నీళ్ళు

సాధనపత్రం 7

అ) కింది వదాలలో ఇరుగు పొరుగు, పొడిపంటలు లాంటి జంటపదాలు ఉన్నాయి. వాటిని వెదకి వట్టికల్లో రాయండి.

ఆటా పాట	కలసి మెలసి
సుఖ దుఃఖాలు	పాప పుణ్యాలు
అదురు బెదురు	భోగ భాగ్యాలు
వేష భాషలు	సిరి సంపదలు
అభం శుభం	అభం శుభం
అందం చందం	ఆదరా బాదరా!
ఇరుగు పొరుగు	పొడి పంటలు

సాధనపత్రం 8

అ) కింది పదాలకు సరైన చోట ఒత్తులు చేర్చి పదాలను రాయండి.

2. జన్నుపాలు 3. నెల్లూరు 4. చిన్నోడు
5. మర్రిచెట్టు 6. అత్తరు సీసా
7. అబ్బాయి 8. గొప్ప

ఆ) కింది ఒత్తుల అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

ట్ట	ల్ల	మ్మ	చ్చ
రోట్ట	బెల్లం	బొమ్మ	పుచ్చ
మట్ట	పల్లం	గుమ్మ	వెచ్చ
పొట్ట	బల్ల	రెమ్మ	మెచ్చ

ఇ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలు తప్పుగా ఉన్నాయి. సరైన ఒత్తు చేర్చి గీతలలో రాయండి.

2. శివ కథల పుస్తకం చదివాడు.
3. పర్వులో డబ్బు దాచుకుంటారు.
4. పొట్లకాయ పొడవుగా ఉంది.
5. శ్రీధర్ అక్కపేరు కళ్యాణి.

సాధనపత్రం 9

అ) కింది ఒత్తుల అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

త్వ	వ్వ	ర్ర	జ్జ
అత్త	అవ్వ	కర్ర	బజ్జగించు
మెత్త	బువ్వ	బుర్ర	బజ్జ
గిత్త	గువ్వ	తొర్ర	నుజ్జగించు
చెత్త	రవ్వ	కుర్ర	బొజ్జ

ఆ) కింది గళ్ళలోని అక్షరాలతో ఏర్పడే పదాలు రాయండి.

-	అల	ఉడుత
మొహరం	ఉయ్యాల	గువ్వ
ఉడుము	బుట్ట	
మూర	మెట్ట	

ఇ) కింది ఆధారాలతో బడికి సంబంధించిన వాక్యాలు రాయండి.

2. బడిలో చెట్లు పెంచాడు.
3. బడిలో చాలా గదులు ఉన్నాయి.
4. బడిలో ఆట స్థలం ఉంది.
5. బడిలో నల్లబల్లపై రాస్తారు.

సాధనపత్రం 10

అ) చిత్రాన్ని చూసి పదాలు, వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

పాప, బాలిక అమ్మ గిన్నెలు మూతలు
పీట సీసా జాడీలు బల్ల

వాక్యాలు :

పాప అమ్మను అడుగుతోంది.
అమ్మ ముందు గిన్నెలలో ఆహారముంది.
అమ్మ పీట మీద కూర్చుంది.

సాధనపత్రం 11

అ) కింది అక్షరాలు చదవండి. ఆ అక్షరాలను కలిపి పదాలు రాయండి.

రొయ్య	లడ్డు
య్య	డ్డు
కొయ్య	గుడ్డు
పెయ్య	బడ్డు
-	తెడ్డు
-	మువ్వ
న్న	గువ్వ
సున్న	బువ్వ
వెన్న	గవ్వ
దున్న	
ఇష్టం	ఓర్పు
కష్టం	నేర్పు
దుష్టం	తూర్పు
నష్టం	తీర్పు

మార్గం	రాత్రి
దుర్గం	దాత
స్వర్గం	మైత్ర
వర్గం	పత్రి

సాధనపత్రం 12

అ) కింది చిత్రాలను చూడండి. పదంలో గీత గీసిన అక్షరానికి సరైన ఒత్తును చేర్చి చదవండి. రాయండి.

పుట్ట	నిచ్చెన	అద్దం
గుర్రం	చక్రం	కుర్చీ
ఖడ్గం	పుస్తకం	పద్మం

సాధనపత్రం 13

అ) ఒక అక్షరానికి వేరే ఒత్తు వచ్చే పదాలను రాయండి.

-	కళ్యాణం	కుర్చి	మిర్చి
పద్యం	శిష్యులు	గుర్తు	సన్మానం
లేస్తారు	గద్యం	సాంబ్రాణి	రక్తం
సత్కారం	పూస్తారు	అత్యంత	

ఆ) కింది పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

2. ముగ్గు మధ్యలో బొగ్గు ఉంది.
3. పిచ్చుక నిచ్చెనపై ఉంది.
4. చెట్టు మీద పెట్ట ఉంది.
5. గిన్నెలో అన్నం ఉంది.

ఇ) కింది ఆధారాలతో వాక్యాలు రాయండి.

2. చెట్లు గాలిని ఇస్తాయి.
3. చెట్లు నీడను ఇస్తాయి.
4. చెట్లు కలపనిస్తాయి.
5. చెట్లు పండ్లనిస్తాయి.

సాధనపత్రం 14

అ) కింది గళలోని అక్షరాలతో ఏర్పడే పదాలు రాయండి.

మన్ను	నొప్పి	బరె	దుప్పి
గొరె	మన్ను	గుట్టు	దున్న
చెట్టు	కన్ను		

ఆ) కింది వాక్యాలలో ఒత్తులు లోపించాయి. వాటిని చేర్చి వాక్యాలు రాయండి.

1. శిష్యులు వచ్చిన వారిని కూర్చోబెట్టారు.
2. పరమానందయ్యగారు భార్యతో గుడికి వెళ్ళారు.
3. కొద్ది సేవటి తర్వాత పేరయ్య వెళ్ళిపోయాడు.
4. గురుగారిల్లు కాలిపోతున్నదిరా!

ఇ) కింది వట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

2. చక్రం గిర గిర తిరిగింది.
3. అన్నం కుత కుత ఉడికింది.
4. ఏరు గల గల పారింది.
5. కప్ప బెకబెక అంటుంది.

సాధనపత్రం 15

అ) కింది వాక్యాలలోని పదాల వరుసలు సరిచేసి రాయండి.

1. శనగలు డబ్బా రెండు రూపాయలు.
2. వనజ కొప్పులో మల్లెలు పెట్టింది.
3. అబ్బాయి సబ్బుతో ముఖం కడిగాడు.
4. జెర్రీ తొర్రనుండి జారి పడింది.
5. అమ్మ అన్నం వండి వడ్డించింది.

ఆ) కింది పదాలు జతచేసి రాయండి.

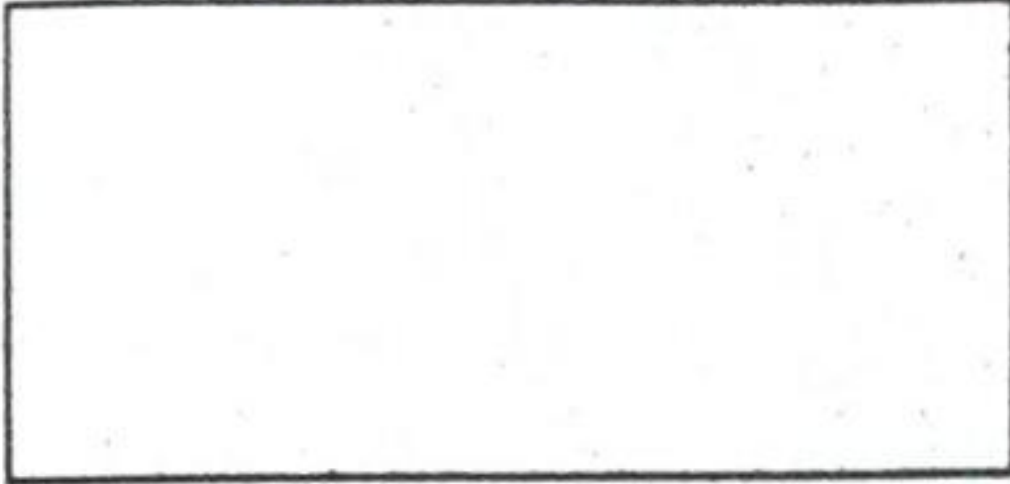
అ) గుడ్డి గవ్వ	ఇ) చల్లని మజ్జిగ
ఈ) కర్ర బొగ్గు	ఉ) తాత దగ్గు

ఇ) కింది అక్షరాలలో మీ గురించి రాయండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

సాధనపత్రం 16

అ) మీకు వచ్చిన పండు బొమ్మ గీసి రంగులు వేయండి. దానిని గురించి రెండు వాక్యాలు రాయండి.

1. అరటి పండు పసుపు రంగులో ఉంటుంది.
2. అరటి పండు ఆరోగ్యానికి మంచిది.

ఆ) పాఠం చదవండి. కింది పట్టికను పూరించండి.

ద్వితీయ పదాలు : అమ్మ, అగ్గి, అన్న
సంయుక్తాక్షర పదాలు : కర్తవ్యము, రక్తము, అవ్యయము

సాధనపత్రం 17

అ) కింది పదాలలో గీత గీసిన అక్షరాలలోని తేడాలను గమనించి చదవండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

ఆ) కింది పట్టికలో ప్రాస్వాలు, దీర్ఘాలతో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

ప్రాస్వాలు : ఇటుక, ఉడుత, ఋషి, ఎలుక, ఒక
దీర్ఘాలు : ఈల, ఊయల, ఏనుగు, ఓడ, ఆమె

ఇ) కింది పదాలలో గీత గీసిన అక్షరాలలోని తేడాలను గమనించి చదవండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

సాధనపత్రం 18

అ) కింది చిత్రంలోని పదాలను చదవండి. వాటిలో అల్పప్రాణాక్షర పదాలు, మహాప్రాణాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి.

అల్పప్రాణాక్షర పదాలు : తల, పనస, ఎనం, నల

మహాప్రాణాక్షర పదాలు : ఖరం, ఫలం, మటం, ధంకా

ఆ) కింది పదాలను చదవండి. వాటిలో ద్వితీయాక్షరాలున్న పదాలను గుర్తించి ఆ పదాలకు 'ం' చుట్టండి.

అక్క, కప్ప, కొమ్మ, రొయ్య, గడ్డి, పెట్ట

ఒక హల్లుకు, అతే హల్లు ఒత్తుగా చేరితే వాటాతేని 'ద్వితీయాక్షరాలు' అంటారు. మీరు కొన్ని ద్వితీయాక్షర పదాలు రాయండి.

అమ్మ, మడ్డి, అయ్య, గొప్ప, అక్కడ, మెట్ట

సాధనపత్రం 19

అ) కింది పదాలను చదవండి. వాటిలో సంయుక్తాక్షరాలున్న పదాలను గుర్తించి ఆ పదాలకు 'ం' చుట్టండి.

శక్తి, ధర్మం, చక్రం, అర్జునుడు, సూర్యుడు, పద్యం

పై పదాలలో క్రి, ర్మ, ర్జ, ర్య, ద్య అనే అక్షరాలున్నాయి. వాటిలో ఒక హల్లు అక్షరానికి, వేరొక హల్లు అక్షరం ఒత్తుగా చేరింది. ఒక హల్లుకు, వేరొక హల్లు ఒత్తుగా చేరితే వాటిని "సంయుక్తాక్షరాలు" అంటారు. మీరు కొన్ని సంయుక్తాక్షరాల పదాలను రాయండి.

యుక్తి, అధర్మం, కర్జూర, ఆచార్యుడు, గద్యం, వక్రం

ఆ) కింది పదాలను చదవండి. గీతగీసిన అక్షరాలను గమనించండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

స్వందన వీధి - 1 (1,2) పాఠాలు

1. కింది పదాలను గేయంలో గుర్తించి '○' చుట్టండి.

విద్యార్థి కృత్యం

నిండు జాబిల్లి

అనందాల

పదవోయి తెలుగోడా

చంద్రశాల

2. కింది అక్షరాలలో మొదలయ్యే పదాలు రాయండి.

ప	మ	త	క
పలుకు	మధురం	తల	కలము
పలక	మహిమ	తగరం	కసి
పశువు	మహి	తడి	కవ
పద్ధతి	మడి	తసన	కరము

3. కింది గళ్ళలో కొన్ని జంతువులు, పక్షులు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని వెతికి రాయండి.

సింహం కోతి

సింగం ఎద్దు

జింక డేగ

పులి హంస

మేక ఈగ

పావురం కోడి

4) కింది వట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

1. వాన టపటప కురిసింది.

2. వాగు గల గల పారింది

3. జెండా రెప రెప లాడింది

4. గంట గణగణ మోగింది

5. ఎండ భగ భగ మండింది.

* ● *

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వ్రాస్తూ పఠించడం

- అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశం లోని గణిత పదాలను గుర్తించి కింద గీతంలో రాయండి.

రెండకర పదాలు : మెల, సర్పం, చందే, జానే

మూడకర పదాలు : శోయన, పురుగు, మర్రి, కాల్యలు

నాలుగకరాల పదాలు : చింతం, మెరుపులు, బురదకు, పోతున్నార.

- ఇ) కింది జంట పదాలలో మొదలయ్యే పాదాలను పాఠంలో గుర్తించి రాయండి.

వర్షం మరియు
తడబడి తోణికి
ఆ ముసలమ్మకు

- ఇ) కింది గేయపాదాలను చదివి వాటి తరువాత వచ్చే పాదాలను రాయండి.

1. కాల్యల నిండా నీళ్ళొచ్చాయి.

2. కాటికి కాళ్ళు చాచినట్లున్నది.

3. లేకుంటే జారి పడతారు.

4. చిందే నీళ్ళకు, బురదకు జడిసే

సాధనపత్రం 2

- అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠంలోని ద్వితీయాక్షర పదాలను, సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

ద్వితీయాక్షర పదాలు : వీధుల్లో, నీళ్ళొచ్చాయి, చెప్పులు, బట్టలు

సంయుక్తాక్షర పదాలు : వర్షం, కాల్యలు, త్రోవను, రీస్తూ.

- అ) కింది వాటిని జతపరచండి.

బాలుర అడుగులు ఆనవు భూమిని

చిడిచి వచ్చినాడాయె భవనమున

కేకలు వేస్తూ పురుగులు తీస్తూ

పిల్లకి తోణికి ఆ ముసలమ్మకు

- ఇ) పాఠం ఆధారంగా కింది గేయపాదాలను సరైన క్రమంలో ఉంచి రాయండి.

1. ఇంతలోనే దగ్గరలో ఒక బడి

2. వదలి పెట్టగా పిల్లలు వడి వడి

3. కేకలు వేస్తూ పురుగులు తీస్తూ

4. సచ్చారెంలో నందడి చేస్తూ

- ఈ) కింది పదాలు చదవండి, కవి వివరి గురించి చెప్పాడో రాయండి.

బాలుని గురించి; ముసలమ్మ గురించి చెప్పాడు.

సాధనపత్రం 3

- అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశం లోని ఒత్తు పదాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

పిన్నలు

నీళ్ళొచ్చాయి

వీధుల్లో

చెప్పులు

బట్టలు

వేస్తూ

వర్షం

కాల్యలు

ముసలమ్మ

పోతున్నారు

అ) పాఠం ఆధారంగా కింది గేయపాదాలు సరిచేసి రాయండి.

1. దుర్బలులకు సాయం చేయని యెడ
2. తిరిగి వచ్చి తన తోటి వారితో
3. అవసరమని ఆదుకొని దయతో

ఇ) పాఠం ఆధారంగా కింది గేయ పాదాలను పూరించండి.

సాయం చేయని యెడ

కొరగా దెందుకు మనుజుని

సాధనపత్రం 4

అ) గేయం ఆధారంగా కింది వాక్యాలను సరియైన క్రమంలో ఉంచి రాయండి.

1. ఒకరోజు జోరుగా వాన కురిసింది.
2. ముసలమ్మ వణుకుతూ నడుస్తున్నది.
3. ఎవ్వరు ఆమెను పట్టించుకోలేదు.
4. పిల్లవాడు ఆమెను రోడ్డు దాటించాడు.
5. ఇతరులకు సాయం చెయ్యని జీవితం వ్యర్థం.

ఆ) గేయం ఆధారంగా కింది గేయ పాదాలను వరుసక్రమంలో రాయండి.

1. తిరిగి వచ్చి తనతోటి వారితో
2. అన్నాదాతడు - స్నేహితులా!
3. ముసలమ్మ కూడ మరి యొకరికి
4. అమ్మే అని ఆలోచించారా

సాధనపత్రం 5

అ) కింది గేయ భాగాన్ని చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. తళ తళ మిల మిల మెరిసాయి.
2. వర్షం, వీధుల్లో, కాళ్ళు కట్టాయి కాళ్ళు నీళ్ళొచ్చాయి
3. వాక్యంలో భాళి నింపండి.
వర్షం

4. గేయభాగం ఆధారంగా వాక్యాన్ని సరిచేసి రాయండి.

వీధుల్లో కాళ్ళు కట్టాయి

5. వర్షం, (వాన) జోరుగా కురిసింది: జోరుగా వాన కురిసింది.

సాధనపత్రం 6

అ) కింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. పిల్లలు; చేస్తూ; వచ్చారు; వేస్తూ; వెళ్తున్నారు; ముసలమ్మ; పిల్లవాడు; వద్దకు; వెళ్ళాడు; పట్టుకుని; రోడ్డు; వాళ్ళ; దగ్గర; దిగబెట్టి.
2. వదిలారు; వచ్చారు; వెళ్తున్నారు; వెళ్ళాడు; దాటించాడు; వచ్చాడు.
3. సందడి చేస్తూ వెళ్తున్నారు. ఆనందంగా గెంతులు వేస్తూ వెళ్తున్నారు.
4. పిల్లవాడు ముసలమ్మను చేయి పట్టుకుని రోడ్డు దాటించి, వాళ్ళ ఇంటి దగ్గర దిగబెట్టి వచ్చాడు.

ఆ) పేరా ఆధారంగా కింది వాక్యాలలో తప్పు (X) ఒప్పు (✓) లను గుర్తించండి.

1. ✓
2. X
3. ✓
4. X

సాధనపత్రం 7

పదజాలం

అ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలను మార్చి అదే అర్థం వచ్చేలా వాక్యాలను మరలా రాయండి.

1. నేను దారిలో పామును చూశాను.
2. పిల్లలు బడికి వేగంగా వెళ్తున్నారు.
3. పిల్లలు బడికి వేగంగా వెళ్తున్నారు.
4. వక్షుల జీవనం ఆనందమయంగా ఉంటుంది.

అ) కింది పదాలు చదవండి. అలాంటి పదాలను మరికొన్నింటిని రాసి, వాటిలో సొంత వాక్యాలు రాయండి.

1. పిల్లలు ఇంటికి చకచక వెళ్తున్నారు.
2. ఏరు గల గల ప్రవాహం వస్తున్నది.
3. క్రాంతి దబదబ శబ్దం చేస్తున్నది.
4. టపటప చినుకులు పడుతున్నాయి.

ఇ) కింది పదాలకు సొంత వాక్యాలు రాయండి.

2. నేను అందరికీ సాయం చేస్తాను.
3. వానిలో ఎరుగు చుండి కాదు.
4. భూమి విశాలమైనది.
5. చెవులు ఇంటి బైట నడిచి రోడ్లకి వెళ్ళాలి.

సాధనపత్రం 8

అ) చిత్రాల ఆధారంగా గళ్లలో పదాలు రాయండి. వాటిని మళ్ళీ విడిగా రాయండి.

1. సంజరం
2. దీపం
3. జడ
4. దారం

అ) చిత్రాల ఆధారంగా గళ్లలో పదాలు రాయండి. వాటిని మళ్ళీ విడిగా రాయండి.

1. గాలిపటం
2. మేక
3. పలక
4. ఘటం

ఇ) కింది పట్టికలో పాఠంలోని పదాలను గుర్తించి రాయండి.

1. మెల్లగా,
2. ముసలమ్మ,
3. మెరుపు
4. వర్షం
5. అమ్మ

సాధనపత్రం 9

అ) కింది అధ్యాయంలో 'ముసలమ్మ' గురించి నాలుగు వాక్యాలు రాయండి.

1. ముసలమ్మ చిరకే గదిగది నలుపుతోంది.
2. ముసలమ్మ అడుగులు ఎడబడుతున్నాయి.
3. ముసలమ్మ కాళ్ళకు చెప్పులు కూడా లేవు.
4. ముసలమ్మ కాకికి కాటు వాచి ఉన్నది.

అ) కింది ప్రశ్నలకు అలోచించి జవాబులు రాయండి.

1. అది అది మల మల మెరుపుతోరున. జోరున, నర్మం ముందుంది. నీధుల్లో కాల్యలు కట్టాయి. కాల్యం నందా నీళ్ళొచ్చాయి. చెప్పులు, బట్టలు అడిసిపోయాయి. చిందులున్న నీళ్ళు బురదకు జడిసి జనం మెల్లగా వెళ్తున్నారు. నీధులన్నీ ఈ విధంగా ఉన్నాయి.

2. వానిలో జాగ్రత్తగా నలుకుతూ వెళ్తున్న ముసలమ్మను బాలుడు చూసి చేయి నట్టుకుని రోడ్డు దాటించాడు. ముసలమ్మను కాళ్ళ ఇంటి దగ్గర దిగబెట్టి నచ్చాడు. అవ్వ బాలుడిని దీనించింది. ఈ విధంగా బాలుడు అవ్వకు సాయం చేసాడు.

సాధనపత్రం 10

3. బాలుడు తన స్నేహితులతో "అమ్మ ఎవరికైనా అమ్మే" ఏదో ఒకరోజు మా అమ్మకు కూడా ఎవరో సాయం చెయ్యాలి కదా! అన్నాడు.

4. 1) "వర్షం తడిసే వాటిని గబగబా ఇంట్లోకి తీసుకువస్తారు. 2) గొడుగు వేసుకుంటాను 3) అమ్మ చూడకపోతే ... వానిలో తడుస్తాను. ఆడతాను.

5. ఈ గేయం ద్వారా! నేను “మానవ సేవయే
మాధవ సేవ” అని గ్రహించాను. మనం
చేసే మంచి-మరొకరి ద్వారా; మనకి మళ్ళా
చేరుతుంది అని గ్రహించాను.

ఇ) కింది గేయాన్ని గీతలలో అందంగా
రాయండి.
విద్యార్థి కృత్యము.

సాధనపత్రం 11

సృజనాత్మకత

అ) మీ పాఠశాల బొమ్మగీసి రంగులు
వేయండి.
విద్యార్థి కృత్యము.

భాషాంశాలు

అ) కింది పేరాను చదవండి. ‘,’ (కామా), ‘.’ (పుల్ స్టాఫ్) గుర్తులను సరైన చోట ఉంచండి.
పేరాను అందంగా గీతలలో రాయండి.

వేణు, రమ నాన్నతో కలిసి జాతరకు వెళ్ళారు. కోతి, గుర్రం, ఏనుగు, జిరాఫీ, బస్సు, కారు, లారీ
బొమ్మలను కొన్నారు. స్నేహితులైన రవి, తేజలకు కోతి, గుర్రం బొమ్మలు ఇచ్చారు. మిగిలిన
బొమ్మలతో వారు ఆడుకున్నారు.

వేణు, రమ నాన్నతో కలిసి జాతరకు వెళ్ళారు. కోతి, గుర్రం, ఏనుగు, జిరాఫీ, బస్సు, కారు, లారీ
బొమ్మలను కొన్నారు. స్నేహితులైన రవి, తేజలకు కోతి, గుర్రం బొమ్మలు ఇచ్చారు. మిగిలిన
బొమ్మలతో వారు ఆడుకున్నారు.

నేను నేర్చుకున్నవి
విద్యార్థి కృత్యం

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వక్త పరచడం

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలో ‘,’
ముందున్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

అనీ, పెదనాన్నలు
చిన్నాన్నలు అమ్మలూ, నేడే
పీక్కోచ్చి, గడ్డాలు మీసాలు
ఎండనకా, వాననకా, గింజలు దంచి,

ఆ) ఈరోజు విన్న పాఠంలోని ద్విత్వాక్షర
పదాలను, సంయుక్తాక్షర పదాలను
గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు : పుట్టాను, నాన్నకు,
నచ్చలేదు, అత్తలూ

సంయుక్తాక్షర పదాలు : అబ్బుల్, వేస్తూనే,
బొట్టు, బ్రహ్మను

అ) పాఠం ఆధారంగా కింది వ్రళ్ళలకు
జవాబులు రాయండి.

1. గుంటూరు జిల్లా పొన్నెకల్లు గ్రామం.
2. అబ్బుల్ అజీజ్
2. నాజర్ తండ్రికి నచ్చలేదు.
4. గడ్డాలు, మీసాలు, బొడ్డు పెట్టి “ నేనే
బ్రహ్మనురా - పామరులారా! ఓ
జనురాలా! నేనే బ్రహ్మనురా! అంటూ కూని
రాగాలు తీస్తుండేవాడు.

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలో ‘,’
ముందున్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

పేరు. పుట్టాను.
తాత. నచ్చలేదు. ఆశ.
వచ్చారు. వాడిని కష్టపడేవారు
జరుగుతుండేది.

ఆ) ఈరోజు విన్న పాఠ్యభాగం నుండి
గుణిత పదాలను గుర్తించి రాయండి.

నాకు వీధిలో సాయిబుల
పందిరిగుంజ కూడా పాట
గారపాడు తాత నాజర్
పేరు పిలవాలని మామలు

ఇ) ఈ రోజు విన్న పాఠ్యభాగం ఆధారంగా
కింది వాక్యాలలో తప్పు (X) ఒప్పు (✓)
లను గుర్తించండి.

1. ✓ 2. X 3. ✓ 4. X 5. X

సాధనపత్రం 3

అ) పిల్లలూ! ఈరోజు విన్న పాఠ్యాంశంలో
‘.’ ముందున్న పదాలు గుర్తించి
రాయండి.

కష్టపడేవారు అమ్మ చెల్లికి
మళ్ళీ దినచర్య వచ్చింది
కొత్తలాగూ కొత్తచొక్కా నాన్న
వక్కలు అప్పగించాడు మధ్యాహ్నం
వెళ్ళగానే అయ్యా! చల్ల

అ) కింది వాక్యాలలో ఖాళీలను పూరించండి.

1. గొప్పవాణ్ణి 2. బాదర్
3. గోగుపుల్ల 4. ద్రోణ విజయం

ఇ) కింది వాక్యం చదవండి. ఎవరన్నాలో రాయండి.

పై వాక్యం పంతులుగారు అన్నారు.

సాధనపత్రం 4

అ) కింది పదాలను చదవండి. అర్థవంతంగా జతపరచండి. వాటిని వాక్యాలగా రాయండి.

1. గోగుపుల్ల, గోట్టంతో శృతిగుక్కు నేర్పించారు
2. పళ్ళల్లో కొబ్బరి నూనె వేసి ఏడుపు కైలాసులు చెప్పించేవారు.
3. స్కూలు వార్షికోత్సవంలో ద్రోణ విజయం నాటిక వేశాం.
4. పుస్తకం, పెన్సిల్ బహుమతిగా ఇచ్చారు.
5. గేదె, దున్నతోక వెంట్రుకలతో గడ్డాలు, మీసాలు, పెట్టుకొనేవాణ్ణి.

ఇ) కింది పేరాను చదవండి. ఖాళీలను పూరించండి.

1. ద్రోణ విజయం
2. ద్రోణాచార్యులు
3. ఐదు రూపాయలు, పుస్తకం, పెన్సిల్
4. ఆకలితో, ఆటలతో, పాటలతో

సాధనపత్రం 5

అ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. వార్షికోత్సవం జరిగింది. ద్రోణాచార్య విజయం నాటకం జరిగింది.
2. గాయకులు అంటారు.
3. నటులు అంటారు.
4. పంతులుగారు.

పదజాలం

అ) పిల్లలూ! వాజర్ తన గురువు వేర్పిన అభినయాల గురించి చెప్పాడు కదా! మరి మీరు మరికొన్నింటిని రాయండి. అభినయించి చూపండి.

1. ఆశ్చర్యపడడం 2. సందేహ పడడం
3. అతి కోపం 4. జాలి

ఇ) కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాల అర్థాలతో వాక్యాలను తిరిగి రాయండి.

1. నాకు గారెలు తినాలని కోరికగా ఉంది.
2. మానాన్న సంవత్సరమంతా కష్టపడి సని చేస్తారు.
3. పిల్లలు ఆనందంతో గెంతు లేస్తున్నారు.
4. సంతలో జనాలు, ప్రజలు గుమిగూడారు.

సాధనపత్రం 6

అ) కింది పదాలను ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

2. పాత పాటలు వినటానికి బాగుంటాయి.
3. రాముకి ముక్కు మీద కోపం
4. ఆటల పోటీలలో నాకు ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది.
5. అమ్మ నాకు పెరుగన్నం పెడుతుంది.

ఆ) కింది పట్టికలోని పదాలు గుర్తించి రాయండి.

2. అమ్మ
3. గురువు
4. ఆశ
5. తాత
6. దినచర్య
7. సాయంకాలం
8. గోగుపుల్ల

ఇ) పై పదాలను ఉపయోగించి సాంఘికవాక్యాలు రాయండి.

2. అమ్మ : అమ్మ ప్రేమకు నిలువ కట్టలేం
3. గురువు : గురువు దైవంతో సమానం
4. ఆశ : మనిషికి ఆశ ఉండవచ్చు. ఆత్మశాంతిని పొందడానికి.
5. తాత : మా తాత నాకు కథలు చెప్తాడు.
6. దినచర్య : నా దినచర్య ఉదయం 5 గంటలకు మొదలవుతుంది.
7. సాయంకాలం : సాయంకాలం ఆటలు ఆడుకోవాలి.
8. గోగుపుల్ల : గోగుపుల్ల గొట్టంతో వూదుతూ పంటను నేర్చుకున్నాడు.

సాంఘికవాక్యం 7

అ) చిత్రాన్ని చూసి పదాలు, వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

బాలుడు బాలిక మొక్క నీరు
కొబ్బరి చెట్టు చీపురు బస్తాలు ఇల్లు

వాక్యాలు :

ఆ బాలుడు బాలిక కలిసి మొక్కకు నీరు పోస్తున్నారు.
మీరొక బాలిక చీపురుతో శుభ్రం చేస్తున్నది.
చెట్లను పెంచుదాం - కాలుష్యాన్ని నివారిద్దాం.

సాంఘికవాక్యం 8

స్వీయరచన

అ) విద్యార్థి కృత్యము.

ఆ) నాజర్ తండ్రి షేక్ మస్తాన్, తల్లి బినాబీ, వీరు ఆరుగాలం, (సంవత్సరమంతా) ఎండనకా, వాననకా అలుపు-సాుపు లేకుండా కష్టపడే వారని చెప్పాడు.

ఇ) భాదర్ నాజర్ కు - గోగుపుల్ల గొట్టంతో నీళ్లు చెంబుతో ఊదిస్తూ శ్రుతి గుక్క నేర్పించేవాడు. ఏద్యడం, నవ్వుడం, కోపంగా మాట్లాడడం, చూడడం, మూలి ముడవడం, కళ్ళురమడం లాంటివి నేర్పించాడు. కళ్ళలో కొబ్బరి నూనె వేసి లైటునంక చూసి, నీరు కారుతుంటే ఏడుపు డైలాగులు నేర్పించేవాడు. ఈ విధంగా నేర్పించాడు.

ఈ) నాకు బొమ్మలు వేయడం చాలా ఇష్టం. మంచి పాటలు వినడం ఇష్టం. కీ బొమ్మ వాయింపుడం, గిటారు వాయింపుడం నాకు చాలా ఇష్టం. నేను వేసిన బొమ్మలకు రంగులు అద్దడమంటే మీరీ మరీ ఇష్టం.

సాంఘికవాక్యం 9

అ) నాజర్ తన సాంఘిక వార్షికోత్సవం ప్రోగ్రామం లనే చిన్న నాటిక వేశాడు. లండన్ లో - ప్రోగ్రామర్స్ గా ఏర్పాటు. పాటలు పాడారు. వారి పంతులు గారు - నాజర్ ను మెచ్చుకుని నన్ను అడుతూ మంచి గాయకుడిని. నటుడవు అవుతావని. ఐదు రూపాయలు, పుస్తకం, పెన్సిల్ బహుమతిగా ఇచ్చారని తెలిపారు.

అ) విద్యార్థి కృత్యము.

ఇ) కింది పేరాను విరామచిహ్నాలు పాటిస్తూ గీతల్లో అందంగా రాయండి.

మా గారాపాడు నూమలూ, అత్తలూ నన్ను అబ్బుల్ అజీజ్ అనీ, పొన్నెకల్లు పెదనాన్నలు, చిన్నాన్నలు. అమ్మలూ, అక్కలూ నా రూ అని పిలుస్తూ వచ్చాడు.

అ) చెట్టు ఆత్మకథను పాడిగించి తాయండి.

నేను నీడను ఇస్తాను. నేను మామిడి చెట్టును. ఈ మామిడి కాయలంటే పిల్లలకు, పెద్దలకూ చాలా ఇష్టం. పచ్చిగా ఉండే కాయలను చక్కగా పచ్చడికి వాడుకుంటారు. సంవత్సరం మొత్తం తింటారు. పండు కాయలు ఎంతో రుచిగా ఉండడం వల్ల చక్కగా అంటారు. నేనంటే అందరికీ ఇష్టం.

అ) పాఠంలో (1) సుప్త ఉన్న వాక్యాలను సూక్ష్మీకరించి తాయండి.

1. మీ నాన్న ఇంటికి రాలేదు నాయనా!
2. పెందల కడ రా అయ్యా!
3. అబ్బో!
4. జా ఎంత అందంగా ఉందో!
5. జిరాఫీ ఎంత ఎత్తుగా ఉందో!

అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. ఆ వాక్యాలకు ప్రశ్నార్థకం '?' సుప్తను వర్ణనలోకి తేల్చండి. వాక్యాన్ని తిరిగి తాయండి.

1. మీ అమ్మ పేరు ఏమిటి?
2. నీ స్నేహితులు ఎవరు?
3. గిరిజ ఎక్కడికి వెళ్ళింది?
4. మీ ఇంట్లో ఎవరెవరు ఉన్నారు?
5. నీ ఆరోగ్యం ఎలా ఉంది?

అ) కింది గేయ పాదాలు చదవండి. వరుస క్రమంలో రాయండి.

1. తిరిగి వచ్చి తన తోటివారిలో
2. అన్నాడతడు - స్నేహితులారా
3. ముసలమ్మకూడ మరి యొకరికి
4. అమ్మే అని ఆలోచించారా

ఆ) కింది గళలోని పదాలు గుర్తించి రాయండి. వాటితో సాంధవాక్యాలు రాయండి.

1. పాన్నెకల్లు	6. గురువు
2. ఆశ	7. అమ్మ
3. దినచర్య	8. తాత
4. సాయం	9. తాతమ్మ
5. గోగుపుల్ల	10. కాలం

1. పాన్నెకల్లు అనేది గుంటూరు జిల్లాలో ఒక గ్రామం
2. నాకు కాశ్మీరు చూడాలని ఆశ
3. ఉదయం 5 గంటల నుండి నా దినచర్య మొదలవుతుంది.

4. నేను అందరికీ సాయంగా ఉంటాను.

ఇ) 1) వర్షంలో తడిసే వాటిని గబగబా ఇంట్లోకి తీసుకువస్తాను. 2) గొడుగు వేసుకుంటాను 3) అమ్మ చూడకపోతే ... వానలో తడుస్తాను. ఆడతాను.

2) నాకు బొమ్మలు వేయడం చాలా ఇష్టం. మంచి పాటలు వినడం ఇష్టం. కీ బోర్డు వాయిదించడం, గీటారు వాయిదించడం నాకు చాలా ఇష్టం. నేను వేసిన బొమ్మలకు రంగులు అద్దడమంటే మీరీ మరి ఇష్టం.

ఈ) రాజా మాటలు విని ముసలి వాడు బోసే నోటితో నావ్వడు. రాజా! ఈ మొక్క నాదేది నా కోసం కాదు. అప్పటి వరకు నేను బతికి ఉండనని నాకు తెలుస్తుంది. ఇది పెద్దదై. కావున కాస్తే నా కొడుకు, కూతురు, మనమల్లు, వారి పిల్లలు ఉంటారు.

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వ్రాస్తూ చదవడం

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలోని ద్విత్వాక్షర పదాలను, సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు : సెలవల్లో, మామయ్య, వెళ్ళారు.

సంయుక్తాక్షర పదాలు : కుర్చీ, పుస్తకం, మాట్లాడుకోసాగారు.

ఆ) ఈ రోజు విన్న పాఠం ఆధారంగా జతపరచి రాయండి.

మామయ్య దినపత్రిక చదువుతున్నాడు.

సూరి అన్నయ్య చందమామ పుస్తకం చదువుతున్నాడు.

సూరి, సీత, వెంకి మంచం మీద పడుకున్నారు.

ఇ) పాఠం ఆధారంగా ఈ వాక్యాలు వివరన్నాలో రాయండి.

1. వెంకి-సూరితో పలికిన మాట

2. సీత-సూరితో పలికిన మాట

3. సూరి-సీతతో పలికినమాట

ఈ) పాఠంలో వివరెవరు ఉన్నారో రాయండి.

1. మామయ్య

2. సూరి

3. గిరి

4. సీత

5. వెంకి

6. అమ్మ

సాధనపత్రం 1

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠం ఆధారంగా కింది పట్టిక నింపండి.

"! గుర్తుకు ముందున్న పదాలు :

సెలవల్లో! కథలే! సరే! ఏంటబ్బా!

"? గుర్తుకు ముందున్న పదాలు :

ఏం కథ చెబుతావు? ఎప్పుడూ కథలేనా!

చెప్పుకుందామా? అవునా?

ఆ) ఈ రోజు విన్న పాఠంలో "వెంకి" మాట్లాడిన వాక్యాలు రాయండి.

ఏం కథ చెబుతావు?

కథ చెబుతాన్నావు!

అవును గొయ్యే

నేను చెప్పనా?.... చారం కదూ!

ఇ) పాఠంలోని కింది పాడుపుకథలకు జవాబులు రాయండి.

1. గొయ్యే 2. ముగ్గు

3. పళ్ళగుత్తి

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలోని ద్విత్వాక్షర పదాలను, సంయుక్తాక్షర పదాలను పట్టికలో రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు :

ఎప్పుడు,

చెప్పు,

చెబుతానన్నావు,

పెట్టనా.

అదెట్లా,
నోట్స్,
ఇంట్లో,
వేస్తాను.

అ) ఈరోజు విన్న పాఠంలో "సీత" మాట్లాడిన వాక్యాలు రాయండి.

1. ఎప్పుడూ కథలేనా? ఇంకేమైనా చెప్పు.
2. ఆ....ఆ.... సాడుపు కథలే చెప్పుకుందాం.
3. అయితే సాడుపు కథను నేను మొదలు పెట్టనా?
4. చీసే కొద్దీ పెరిగేదేమిటి?

ఇ) కింది వాక్యాలు చదవండి. ఎవరెవరితో అన్నారో రాయండి.

1. వెంకి-సూరితో అన్నాడు.
2. సూరి-సీతతో అన్నాడు.
3. సీత-సూరితో అన్నది.

సాధనపత్రం 3

అ) పాఠంలోని పాడుపుకథలను గుర్తించి రాయండి.

2. వెండి గొలుసు వెయ్యడమే గాని, తియ్యలేము.
3. నూరు చిలకలకు ఒక్కటే ముక్క.
4. పచ్చ చొక్కా వాడు, చొక్కా విప్పుకుని నూతిలో పడ్డాడు.

ఆ) పాడుపుకథల ఆధారంగా కింది పదాలను జతపరచి రాయండి.

2. పొయ్యని నీళ్ళు కొబ్బరి నీళ్ళు
3. మెలికల గిలక నాలుక
4. కోటి పువ్వులు నక్షత్రాలు
5. రెండు కాయలు సూర్యుడు, చంద్రుడు

సాధనపత్రం 4

అ) పాఠం చదవండి. ఆశ్చర్యార్థకం (!), ప్రశ్నార్థకం (?) ముందున్న పదాలు గుర్తించి రాయండి.

ఆశ్చర్యార్థకం (!)

ఏంటబ్బా! హారం కదూ!
గోడ కదూ!

ప్రశ్నార్థకం (?)

అదెట్లా? తియ్యగల వేమిటి?
నేను చెప్పనా?

ఆ) పాఠంలో పాడుపుకథలు గుర్తించి రాయండి.

ఇంట్లో కలి - వంట్లో కలి
తెల్లని పొలంలో - నల్లని విత్తనాలు
చేత్తో చల్లుతారు - వోటితో ఏరుతారు
పైనొక పలక - కిందొక పలక,
పలకల నడుమ - మెలికల గిలక

ఇ) పాఠంలో పాడుపుకథలు ఆధారంగా, కింది పదాలను జతపరచండి.

2. ముగ్గు వెండి గొలుసుకు గుర్తు.
3. గొయ్యి తీసేకొద్దీ పెరిగే దానికి గుర్తు.
4. ఇంట్లో కలి రోకలి

సాధనపత్రం 5

వీధిజాలం

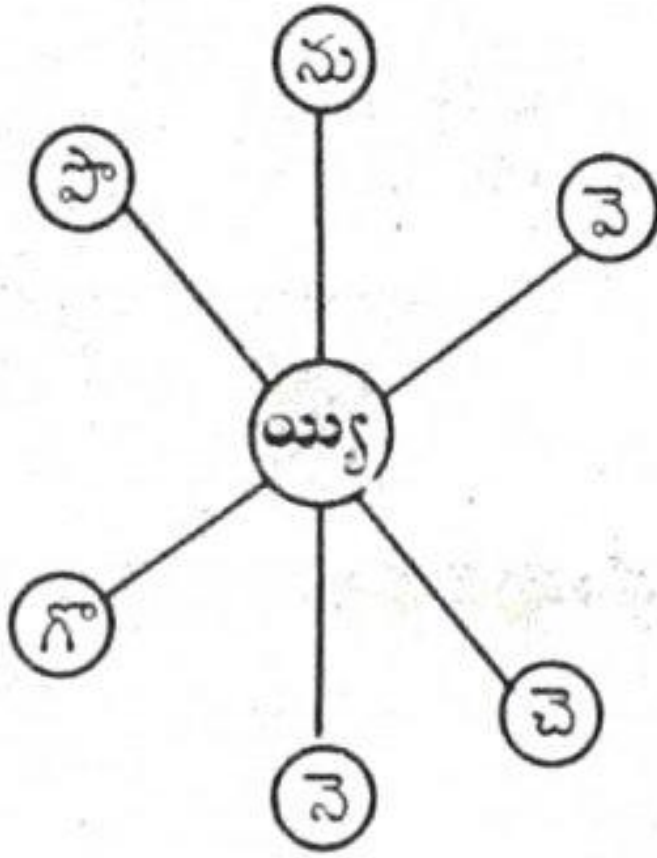
అ) పాఠంలో ఆకలి, రోకలి లాంటి పదాలు ఉన్నాయి కదా! అలాంటివే మరికొన్ని కింది పట్టికల్లో రాయండి.

దీపాలు	సరదాగా	భోజనం	పత్రిక
ధూపాలు	సరదాగా	భాజనం	పుత్రిక
కథలు	పుస్తకం	మంచం	పాడుపు
గాథలు	మస్తకం	కంచం	విడుపు

అ) కింది పట్టికలో పాఠంలోని పదాలు ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి.

గొలుసు నుయ్యి ముగ్గులు
కథలు పళ్ళగుత్తి కలి

ఇ) ఇచ్చిన ఆధారాలతో ఖాళీలు నింపి పదాలు రాయండి.

1. నుయ్యి
2. వెయ్యి
3. చెయ్యి
4. నెయ్యి
5. గొయ్యి
6. పొయ్యి

సాధనపత్రం 6

అ) కింది పాడుపుకథలను చదవండి. జట్టులో చర్చించి జవాబులు రాయండి.

1. తేలు	2. కళ్ళజోడు
3. చల్ల కవ్వం	4. పల్లకి

ఆ) కింది పంక్తులను సరిచేసి సరైన వరుసలో రాయండి.

చెయ్యని కుండ
పొయ్యని నీళ్లు
వెయ్యని సున్నం
తియ్యగనుండు

సాధనపత్రం 7

స్నేయరచన

అ) కింది వ్రళ్ళలకు సొంత మాటల్లో జవాబులు రాయండి.

1. ఈ పాఠంలో సంభాషణలు, సూరి, సీత, వెంకి మధ్య జరిగాయి.

2. పాడుపు కథలు గురించి, గొలుసుకట్టు ఆటల గురించి మాట్లాడుకున్నారు.

3. 1. పాడుపు : చిటపట చినుకులు చిటారు
చినుకులు ఎంత రాల్చిన
చప్పుడు కావు.

విడుపు : కన్నీళ్ళు

2. పాడుపు : అడవిలో పుట్టింది, అడవిలో పెరిగింది మా ఇంటికిచ్చింది
తైలక్క లాడింది!

విడుపు : చల్లకవ్వం.

3. పాడుపు : కిట కిట బండి కిటారు బండి
ఎందరు కూర్చున్నా విరగని
బండి

విడుపు : రైలు.

4. పాడుపు : రాజగారి తోటలో రోజాపూలు
చూసేవారేగాని లెక్కేసేవారు
లేరు?

విడుపు : చుక్కలు

4. 1. అంత్యాక్షరి 2) మాట విడుపు మాట
- 3) చదరంగం 4) గుళ్ళబోర్డు
- 5) ఇంకా చాలా ఆటలు.

సాధనపత్రం 8

అ) కింది వాక్యాలను గీతలో అందంగా రాయండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

ఆ) కింది ఆధారాలతో నీటి వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు రాయండి.

1. నీరు పంటలకు ఆధారం
2. నీరు దాహం తీరుస్తుంది.
3. నీరు చెట్లకు ప్రాణాధారం
4. నీరు పాత్రలను శుభ్రం చేస్తుంది.

అ) కింది ఆధారాలతో నీటి వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు రాయండి.

1. నీరు పంటలకు ఆధారం
2. నీరు దాహం తీరుస్తుంది.
3. నీరు చెట్లకు ప్రాణాధారం
4. నీరు పాత్రలను శుభ్రం చేస్తుంది.

సాధనపత్రం 9

అ) పిల్లలూ! కింది పదాల ఆధారాలతో గొలుసుకట్టు పాటను పూరించండి.

పిట్టమ్మ పిట్ట

ఏమి పిట్ట ?

చిలక పిట్ట

ఏమి చిలక

తెలుపు చిలక

ఏమి తెలుపు ?

హంస తెలుపు

ఏమి హంస ?

రాజహంస

ఏమి రాజు ?

మృగరాజు

ఏమి మృగము ?

వన మృగము

సాధనపత్రం 10

భాషాంశాలు

అ) కింది వట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

1. రవి బజరుకు వెళ్ళాడు.
2. తేజ సినిమా చూశాడు.
3. రామాపురంలో రామాలయం ఉన్నది.
4. మాధవరం అందమైన గ్రామం.
5. నెమలి నాట్యం ఆడింది.

మే మే మేకపిల్ల

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వ్రాస్తూ పఠనం

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలో లోని మూడక్షరాల పదాలు, నాలుగక్షరాల పదాలు, ఐదక్షరాల పదాలను గుర్తించి కింది పట్టికలో రాయండి.

మూడక్షరాల పదాలు : మేకను, నాలుగు, పిల్లలు, వినదు, పుట్టింది

నాలుగక్షరాల పదాలు : ఒకరోజు, చూడాలని, అంతదూరం, వెళ్ళలేవు, సాడుకుంటూ

ఐదక్షరాల పదాలు : అనగనగా, నాలుగోదాని, తొందరెక్కున, ఢిల్లీ రాజును, చూడడానికి

ఆ) పాఠంలోని కింది వాక్యాలలో భాళీలను పఠన పదాలతో పూరించండి.

అ) నాలుగు ఆ) చిన్నదానిని
ఇ) ఢిల్లీ ఈ) పుల్ల

ఇ) ఈ రోజు విన్న పాఠంలో వివరణలు ఉన్నారో రాయండి.

పెద్ద మేక : పిల్ల మేకలు నాలుగు(నాలుగో మే)
ఢిల్లీ రాజు : పిల్ల : కొమ్మ : ఆకులు;
మంట : నాలుగు పుల్లలు : చెట్టు,
నారి : ముళ్ళకంచె : పంటవాడు :

ఈ) కింది వాక్యం చదవండి. వివరణలతో రాయండి.

పిల్ల మేక - మే మే తో (పిల్ల మేకతో) అంది.

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలో గుణింత పదాలు గుర్తించి రాయండి.
మూడక్షరాల పదాలు : మేకను, నాలుగు, పంటవాడు.

నాలుగక్షరాల పదాలు : ఒకరోజు, చూడాలని, అంతదూరం

ఐదక్షరాల పదాలు : నాలుగోదాని, చూడడానికి, కనిపించింది

ఆ) ఈ రోజు విన్న పాఠంలో '.' ముందు ఉన్న పదాలు రాయండి.

- పుట్టింది. పరిగెత్తసాగింది.
ఈయన వెళ్ళుచున్నానని, వచ్చింది.
పిల్లలు, చిన్నదానిని, ఉంది.
వినయ నింటానా అంది

ఇ) కింది వాక్యాలలో భాళీలను పూరించండి.

అ) ముళ్ళకంచె ఆ) అడుగు
ఇ) పంటవాడు ఈ) కొంచెం

ఈ) "నాతో రా చూపిస్తా" ఈ వాక్యం వివరణలతో రాయండి.

రాజుగారి పంటవాడు - మేమేతో అన్నాడు.

సాధనపత్రం 3

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలో 'ం' ఉన్న పదాలు గుర్తించి రాయండి.

- పుట్టింది సాడుకుంటూ

లేచిందే చెప్పింది సాగింది

లేచిందే బయలుదేరింది వచ్చింది

తొందరెక్కున చూద్దాం ఉంది

అ) కింది పదాలను చదవండి. ఈ రోజు విన్న పాఠంలో గుర్తించి 'ం' చుట్టండి.

మంట మంటగది ఏరు గాలి
వేడెక్కింది మంటవాడు సాయం గందరగోళం
వీళ్ళు మూత జాలి జవాబులు

ఇ) కింది వాక్యం చదవండి.

మూత తీశాడో లేదో మేమే ఒక దూకు దూకి అదృశ్యమైపోయింది.

డిల్లీ నద్దా - రాజా నద్దా

'అమ్మ మాటే నింటే - ఉండదు నాకే తంటా'

ఈ) కింది పదాలను వాటి అర్థాలలో జతపరచండి. రాయండి.

తీరిక = భారీ సమయం

సాయం = సహాయం

అదృశ్యం = మాయం

సాధనపత్రం 4

అ) పాఠం ఆధారంగా కింది పేరాలోని భాళీలను పూరించండి. పేరాను తిరగ రాయండి.

తోవలో ఒక మంట కనిపించింది మేమేకి. అది ఆరిపోతూ ఉంది. మంట కూడా వీరు లాగే ఎక్కడికి పోతున్నావని అడిగింది మేమే ని. అదే జవాబు చెప్పింది మేమే.

ఆ) కింది పదాలను చదవండి. అవి పాఠంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో చూసి ఆ పదాలు ఉన్న వాక్యాలను రాయండి.

1. "కొంచెం నాలుగు మల్లలు ఎగదొయమ్మా" అని అడిగింది.
2. అదే జవాబు చెప్పింది మేమే
3. ఈ రోజుకు భలేకూర దొరికిందిలే అని సంతోషపడ్డాను.
4. నేను మంటను పక్కకు తోసేస్తాలే.....
5. అమ్మ ఎంతో సంతోషించింది.

సాధనపత్రం 5

అ) కింది పేరాను చదవండి. అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.
విద్యార్థి కృత్యము

ఇ) పై పేరా ఆధారంగా కింది వాక్యాలలో తప్పు (X) ఒప్పు (✓) అను గుర్తించండి.
1. ✓ 2. X 3. ✓ 4. X

అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. జవాబులు రాయండి.

1. 'జాలి' 2. నీవు ఎవరికీ సాయం చేయలేదు.
3. చచ్చిపోతాను. గాలి - మేమే తో అన్నది.

సాధనపత్రం 6

అ) ఎవరు ఏమన్నారో జతపరచి రాయండి.

1. తల్లిమేక అంతదూరం వెళ్లలేవు అంది.
2. మేమే మేకపిల్ల డిల్లీ రాజాను చూడాలనుకుంది.
3. ఏరు కొంచెం కొమ్మును నమిలిపో అంది.
4. గాలి కాస్తా ముళ్ళకంచెను తీసిపో! అంది.
5. నిప్పు పుల్లను ఎగదొసిపో! అంది.

పదజాలం

అ) కింది గళ్ళలో సరైన అక్షరాలుంచి పదాలు రాయండి.

ప		
ము	చ్చ	ట
డి		

ముచ్చట
పచ్చడి

రె		
మొ	క్క	లు
లు		

మొక్కలు
రెక్కలు

కొ		
బొ	మ్ము	లు
లు		

బొమ్ములు
కొమ్ములు

ఇ		
వి	త్త	నం
డి		

నిత్తనం
ఇత్తడి

స		
ని	త్య	ము
ము		

నిత్యము
సత్యము

ర		
ల	క్ష	నం
ణ		

లక్షణం
రక్షణ

సాధనపత్రం 7

- అ) కింద గీత గీసిన పదాలను మార్చి, అదే అర్థంలో వాక్యాలను తిరిగి రాయండి.
- రామయ్యకు నలుగురు పిల్లలు.
 - సాటివారికి మేలు చెయ్యాలి.
 - అల్లరి పిల్లలకు గురువుగారు మంచి చెప్పారు.
 - తిరునాళ్ళ (లేదా) యాత్రలో పెద్ద గండం తప్పింది.

- ఆ) కింది పదాలను ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

- అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం
- మా ఊరిలో రాముల వారి గుడి ఉంది.
- మంచి స్నేహం చేయడం మంచిది.
- పుస్తకం చేతికి అలంకారం.

- ఇ) క్రింది పదాలకు వచనం మార్చి రాయండి.

1. మేకలు	6. గిన్నెలు
2. పిల్లలు	7. కోటలు
3. రోజులు	8. నవ్వులు
4. పుల్లలు	9. మూతలు
5. ముళ్ళు	10. కొమ్మలు

సాధనపత్రం 8

- అ) చిత్రాన్ని చూసి పదాలు, వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

తాత మనుమడు లోటా మంచినీళ్ళు
కుర్చీ కిటికీ కప్పు కలము

వాక్యాలు :

మనుమడు తాతకు మంచినీళ్ళు ఇస్తున్నాడు.
తాతగారు కుర్చీలో కూర్చున్నారు.
పిల్లలు పెద్దలకు ఎప్పుడూ సాయంగా ఉండాలి.

సాధనపత్రం 9

స్నేయరచన

- అ) కింది ప్రశ్నలకు సొంత మాటల్లో జవాబులు రాయండి.

3వ తరగతి - తెలుగు

- దారిలో మేక పిల్లకు ఏరు ఎదురైంది.
దారిలో మేక పిల్లకు గాలి ఎదురైంది.
మేకపిల్ల మంటను సాయం అడిగింది.
మేకపిల్ల ఎంటవాడి చేతిలో చిక్కుకుంది.
మేకపిల్లను అమ్మ వెళ్ళోద్దంది.
- మే మే మేకపిల్లని ఒకరోజు ఢిల్లీ రాజును చూడాలని బుద్ధి పుట్టింది. లేడికి లేచిందే పరుగు కదా! అమ్మకు చెప్పింది. రాజును చూడడానికి ఢిల్లీ వెళుతున్నానని చెప్పి బయలు దేరింది.
- తల్లి మే మే మేకపిల్లకు - నువ్వు చిన్నదానివి. అంత దూరం వెళ్ళలేవు. కనుక ఢిల్లీ వెళ్ళద్దని చెప్పింది.
- మే మే మేకపిల్లను చూసి గాలికి జాలి వేసి "నేను మంటను పక్కకు తోసేస్తాలే. ఎంట మనిషి నీళ్ళు వేడి చూడడానికి మూత తీస్తాడు. " గబుక్కున దూకేసి పారిపో" అని ఉపాయం చెప్పింది.

సాధనపత్రం 10

సృజనాత్మకత

- అ) కింది చిత్రాల ఆధారంగా సంభాషణలు రాయండి.

- వీరు : నువ్వు చాలా మారిపోయావు
మేక : అవును, ఇకనుండి మనం స్నేహితులం
- నీవ్వు : నువ్వు చాలా మారిపోయావు
మేక : అవును, ఇకనుండి మనం స్నేహితులం

భాషాంతరాలు

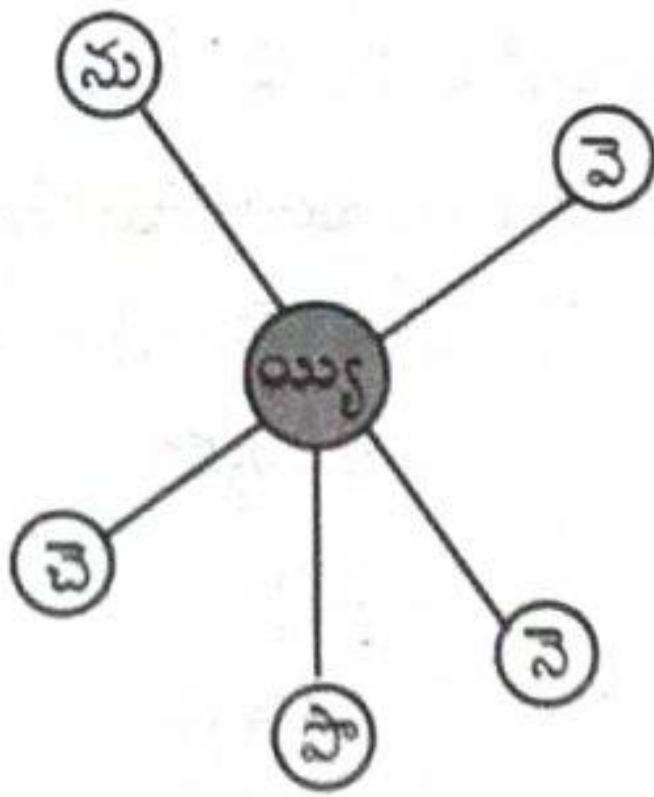
- అ) పాఠం చదవండి. పాఠంలో ఉన్న సర్వనామాలను గుర్తించి రాయండి.
నేను నీవు అతను మనం అది

సాధనవీత్తం 11

అ) కింది వాటిని చదవండి, ఎవరు ఏమన్నారో జతపరచి వాక్యాలుగా రాయండి?

1. అమ్మమేక అంత దూరం వెళ్ళలేవు అంది.
2. మే మే మేకపిల్ల ఢిల్లీ రాజాను చూడాలనుకుంది.
3. ఏరు కొంచెం కొమ్మను నమిలిపో అంది.
4. గాలి కాస్త ముళ్ళకంచెను తీసిపో అంది.
5. నిప్పు పుల్లను ఎగదోసిపో అంది.

ఆ) ఇచ్చిన ఆధారాలతో ఖాళీలు నింపండి. పదాలు రాయండి.

1. నుయ్య
2. వెయ్య
3. నెయ్య
4. పాయ్య
5. చెయ్య

సాధనవీత్తం 12

అ) కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు సొంత మాటల్లో రాయండి.

1. చిటపట చినుకులు - చిటారు చినుకులు, ఎంతరాలినా చప్పుడు కావు - కన్నీళ్లు
2. అడవిలో పుట్టింది - అడవిలో పెరిగింది - మా ఇంటికి వచ్చింది తైలక్కలాడింది - చల్ల కవ్వం.
3. కిటకిట బండి కిటారు బండి - ఎందరు కూర్చున్నా విరగని బండి - రైలు.

4. ఇల్లు మొత్తం తిరిగి మూల కూర్చుంటుంది - చీపురు

5. రాజగారి తోటలో రోజుపూలు - చూసే వారే గాని, లెక్కేసేవారు లేరు? - చుక్కలు

2. మే మే మేకపిల్లకు ఒకరోజు ఢిల్లీ రాజాను చూడాలని బుద్ధి పుట్టింది. లేడికి లేచిందే పరుగు కదా! అమ్మకు చెప్పింది రాజాను చూడడానికి, ఢిల్లీ వెళుతున్నాని (లేదా) మే తల్లితో ఢిల్లీ వెళుతున్నాను అంది. ఎందుకంటే - రాజాను చూడడానికి అని చెప్పింది.

ఆ) కింది పేరాను చదవండి. నామవాచకాలను, సర్వనామాలను గుర్తించి రాయండి?

నామవాచకాలు	సర్వనామాలు
1) సుబ్బయ్య	1) వారికి
2) సీతమ్మ	2) అతడు
3) గోపీ, కమల	3) ఆమె

* * *

పద్య రత్నాలు

సాధనపత్రం 1

చదువుడం - పుక్త పరచడం

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న మొదటి మూడు పద్యాలలోని గుణింత పదాలను కింది గీతంలో రాయండి.

-	ధరలోన	చదువు
వేము	వినుర	నుండదు
నుండు	వేమ	చదివెనేని
సాధనమున	పరికింపగా	సరసుడగును
సమకూరు	చాల	చదువురా

ఆ) మొదటి మూడు పద్యాలలోని ద్విత్వ, సంయుక్తాక్షర పదాలను పట్టికలో రాయండి.

<u>ద్విత్వాక్షర పదాలు</u>	<u>సంయుక్తాక్షర పదాలు</u>
అతిశయిల్లుచు	విశ్వ
తియ్య	కావ్యములను
వచ్చు	శబ్దచయము
మొక్క టబ్బ	కష్టంబురా
చదువుకున్న	సౌఖ్యంబు
పలుక వచ్చు	మర్మము

ఇ) కింది గేయ పాదాలను పూర్తి చేయండి.

1. వేము తియ్యనుండు
2. చాల కష్టంబురా
3. వినుర వేమ
4. సరసు డగును

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న 4, 5, 6 పద్యాలలోని గుణింత పదాలను కింది గీతంలో రాయండి.

-	గూడు	నీటబాసిన
దాని	వెంటి	సోకి
బలిమి	యేనుంగు	కమలినభంగిన్
నెంత	వినుర	లావుగల
యైన	వేమ	వానికంటెను

ఆ) 4, 5, 6 పద్యాలలోని ద్విత్వ, సంయుక్తాక్షర పదాలను పట్టికలో రాయండి.

<u>ద్విత్వాక్షర పదాలు</u>	<u>సంయుక్తాక్షర పదాలు</u>
బెట్టి	ఐకమత్యము
కట్టరా	ఆవశ్యకం
దప్పిన	రశ్మి
గడ్డి	మిత్రులె
మొక్క	తథ్యము

ఇ) కింది గేయ పాదాలను పూర్తి చేయండి.

1. మహిలో
2. కమలిన
3. శత్రులౌట

సాధనపత్రం 3

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న 7, 8, 9 పద్యాలలోని గుణింత పదాలను కింది గీతంలో రాయండి.

కలిమి	వితరణి	చావులేదు
లోభి	వేలుగాదా	సానుభూతి
విలసితముగ	కులనిధి	తెలుగుబాల
పేద	యంభోధి	చేయి
మేలు	దేశసేవ	వారెపో

అ) పాఠంలోని 7, 8, 9 పద్యాలలోని ద్విత్వ, సంయుక్తాక్షర పదాలను పట్టికలో రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు సంయుక్తాక్షర పదాలు

గువ్వ	స్వార్థ
చెన్నా!	స్వరము
తేలునప్పుడు	కష్టదినము
ఇచ్చకము	ఆప్తపరులె
అన్న	చెలిమికొండ్రు
తమ్ముడు	

ఇ) కింది పద్య పాదాలను చదివి, వాటి తరువాత వచ్చే పాదాలను రాయండి.

1. విల సితముగ పేద మేలు వితరణియైనన్
2. లలిత సుగుణ జాల తెలుగు బాల
3. అన్న, తమ్ముడు యను వారలాప్తవరులె

సాధనపత్రం 4

అ) పాఠం ఆధారంగా కింది పద్యపాదాలను వరుస క్రమంలో రాయండి.

1. దేశసేవకంటే దేవతార్చన లేదు
2. స్వార్థపరతకంటే చావులేదు
3. సానుభూతికంటే స్వర్గంబు లేదురా
4. లలితసుగుణజాల తెలుగుబాల

ఆ) పాఠం ఆధారంగా కింది పద్యపాదాలను సరిచేసి రాయండి.

2. సహజ మొక్క టబ్బ చాల కష్టంబురా
3. చదువు మర్మ మెరిగి చదివిన చదువురా
4. కమలాపుని రశ్మిశోక కమలిన భంగిన్
5. నరుడు మెచ్చే నేనే నారాయణుడు మెచ్చు

ఇ) కింది పద్య పాదాలను చదివి, వాటి తరువాత వచ్చే పాదాలను రాయండి.

1. బహుళ కావ్యములను పరికింపగావచ్చు.
2. భావింపగ నీతి పరుడు బలవంతుండౌ
3. విలసితముగ పేద మేలు వితరణియైనన్
4. దీనులందు మేలు దేవదేవుడుండు.

సాధనపత్రం 5

అ) కింది బావాలను చదివి వాటికి సరిపోయే పద్యపాదాలను గుర్తించి రాయండి.

1. బహుళ శబ్ద చయము పలుకవచ్చు.
2. సానుభూతి కంటే స్వర్గంబు లేదురా
3. చేయి యందిచ్చు వారెపో చెలిమి కొండ్రు

ఆ) కింది పద్యాన్ని పూరించండి.

చదువు చదవకున్న సౌఖ్యంబు నుండదు
చదువు చదివేనేని సరసుడగును
చదువు మర్మమెరిగి చదివిన చదువురా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ!

పదజాలం

ఇ) పాఠంలోని కింది పదాలు చదవండి. ఇవి 'డు, లు' లతో అంతమయ్యాయి కదా! ఇలాంటివి మరికొన్ని రాయండి.

2. నుండు	2. పనులు
3. సరసుడు	3. నెలవులు
4. గూడు	4. మేలు
5. తమ్ముడు	5. మిత్రులు

సాధనపత్రం 6

అ) కింది ఆధారాలతో గళ్ళను నింపండి. పదాలు రాయండి.

1.	బొ	ప్పా	యి	1.	బొప్పాయి
2.	మి	రా	యి	2.	మిరాయి
3.	సి	పా	యి	3.	సిపాయి
4.	పా	పా	యి	4.	పాపాయి
5.	బ	కా	యి	5.	బకాయి
6.	ద	బ్రా	యి	6.	దబ్రాయి
7.	రూ	పా	యి	7.	రూపాయి

అ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు నమానమైన అర్థానిచ్చే పదాలతో తిరగ రాయండి.

2. రంగయ్య పమర పిసినారి.
3. సంపద శాశ్వతము కాదు.
4. చెరువులో పద్మాలు ఉన్నాయి.
5. ఏకాగ్రత, (ఇష్టం) లేనిదే చదువు రాదు.

సాధనపత్రం 7

అ) చిత్రాన్ని చూసి పదాలు, చిన్న చిన్న వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

అమ్మాయి అబ్బాయి బావి నీరు
గట్టు సహాయం పైకిలాగుట
మేలు

వాక్యాలు :

తోటి వారికి సాయం చేయాలి.
చేయించాలి.
పరిసరాలు పరిశీలించుకుంటూ నడవాలి,
ఆడుకోవాలి.

సాధనపత్రం 8

అ) కింది పద్యపాదాలకు భావాలు సాంతమాటల్లో రాయండి.

1. అనేక రకాల గ్రందాలు చదివి ఉండవచ్చు.
2. సాధన చేస్తే ఎంతటి కష్టమైన పనైనా తేలికగా చేయగలుగుతాం.
3. స్వార్థ బుద్ధి కంటే చావు మరొకటి లేదు.

అ) కింది ఆధారాలతో 'బహుళ కావ్యములను పరికింపగా వచ్చు' పద్యభావాన్ని రాయండి.

ఓవేమా! అనేక రకాల కావ్యాలను చదివి ఉండవచ్చు.
ఎన్నో మాటలు మాట్లాడటం వచ్చి ఉండవచ్చు.
కాని ఓర్పు సహనం కలిగి ఉండడం చాలా కష్టమైన పని.

అందువల్ల అందరూ ఓర్పును, సహనాన్ని కలిగి ఉండాలి.

ఇ) కింది ఆధారాలతో "మనుషులకు తమ స్థానాలు మారితే మిత్రులే శత్రువులు అవుతారు" అన్న విషయాన్ని కవి ఎలా వివరించాడో రాయండి.

1. తామరపూలు తమ నివాసమైన నీటి నుండి బైటకోస్తే తమ మిత్రుడైన సూర్యుని వేడిచేత వాడిపోతాయి. అలాగే మానవులు కూడా తమ స్థానాలు వదిలి ఉండకూడని చోట ఉంటే, తమ స్నేహితులే శత్రువుల అవుతారు. ఇది నిజం.

సాధనపత్రం 9

అ) కింది పద్యపాదాలకు భావాలు సాంతమాటల్లో రాయండి.

అ) ఓ వేమా! మనం సుఖంగా జీవించాలంటే చదువు ఉండాలి. చదువు ఉన్నవాడే అన్నింటిని చక్కగా గ్రహించగలుగుతాడు. కాని, అసలు చదువు అంటే ఏమిటి? కేవలం పుస్తకాలు చదవటమే కాదు. వాటి నిజమైన భావం తెలుసుకొని చదవటమే నిజమైన చదువు.

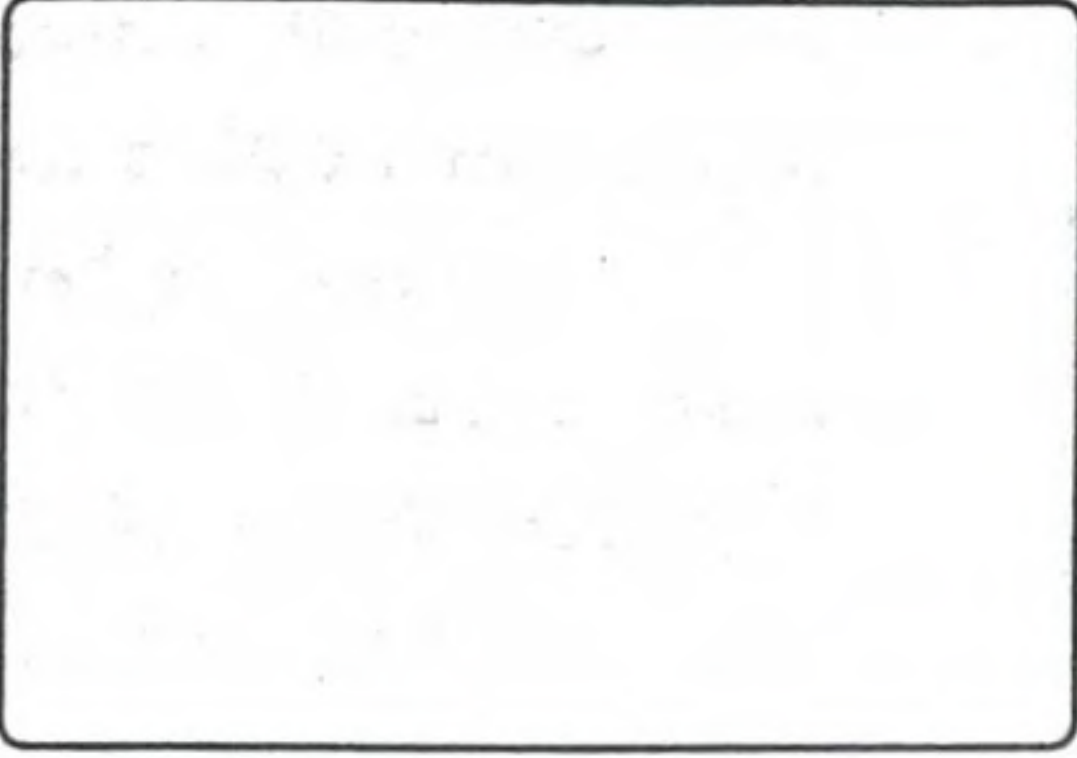
అ) ఓ గువ్వలచెన్నా! దనంతుడైన పిసినారి కంటే, దానగుణం గల పేదవాడు మేలు. ఎలాగంటే అపారమైన నీరు ఉండే సముద్రం కంటే మంచినీరు అందించే చిన్న నీటిగుంట మంచిది కదా!

ఇ) "కలిమి గల లోభి కన్నను" పద్యం నుండి మీరేమి గ్రహించారో రాయండి.

ఎంత సంపద కూడబెట్టాము అనేది ప్రధానం కాదని ఉన్న దానిలో తోటి వారికి సాయం చేయాలని, ఉపయోగపడని సంపద ఎంత ఉన్న వ్యర్థమేనని గ్రహించాము.

ఈ) ఇచ్చిన ఆధారంతో బొమ్మ గీయండి.
రంగులు వేయండి. దాని గురించి రెండు
వాక్యాలు రాయండి.

విద్యార్థి కృత్యము

సూర్యుడు తూర్పున ఉదయాన్నే ఉదయిస్తాడు.
సూర్యకిరణాలు సోకితేనే చెరువులో కమలాలు
వికసిస్తాయి.
సూర్యుడు, కమలాలు స్నేహితులు.

సాధనపత్రం 10

అ) కింది క్రియాపదాలు పరిశీలించండి.
వాటి ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

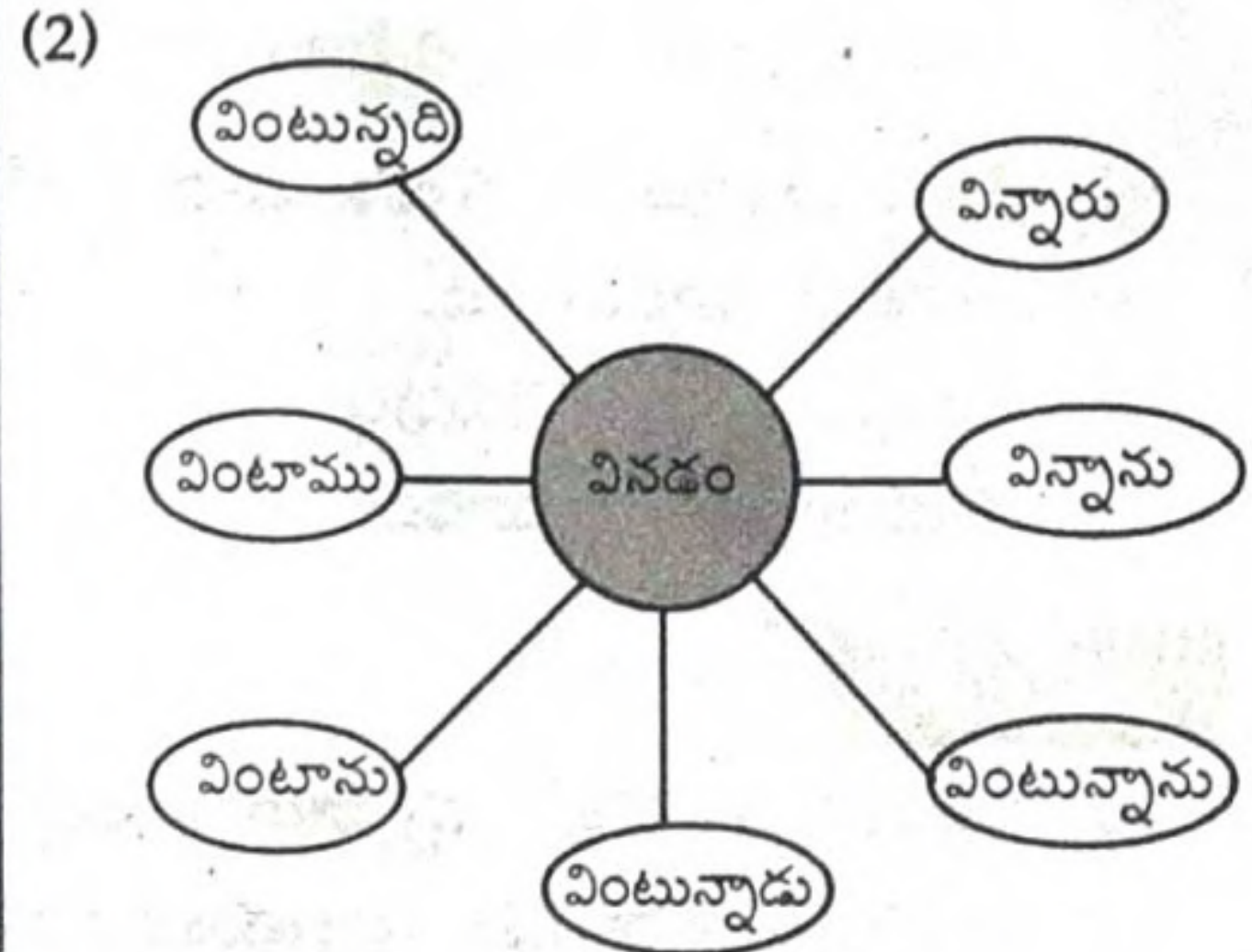
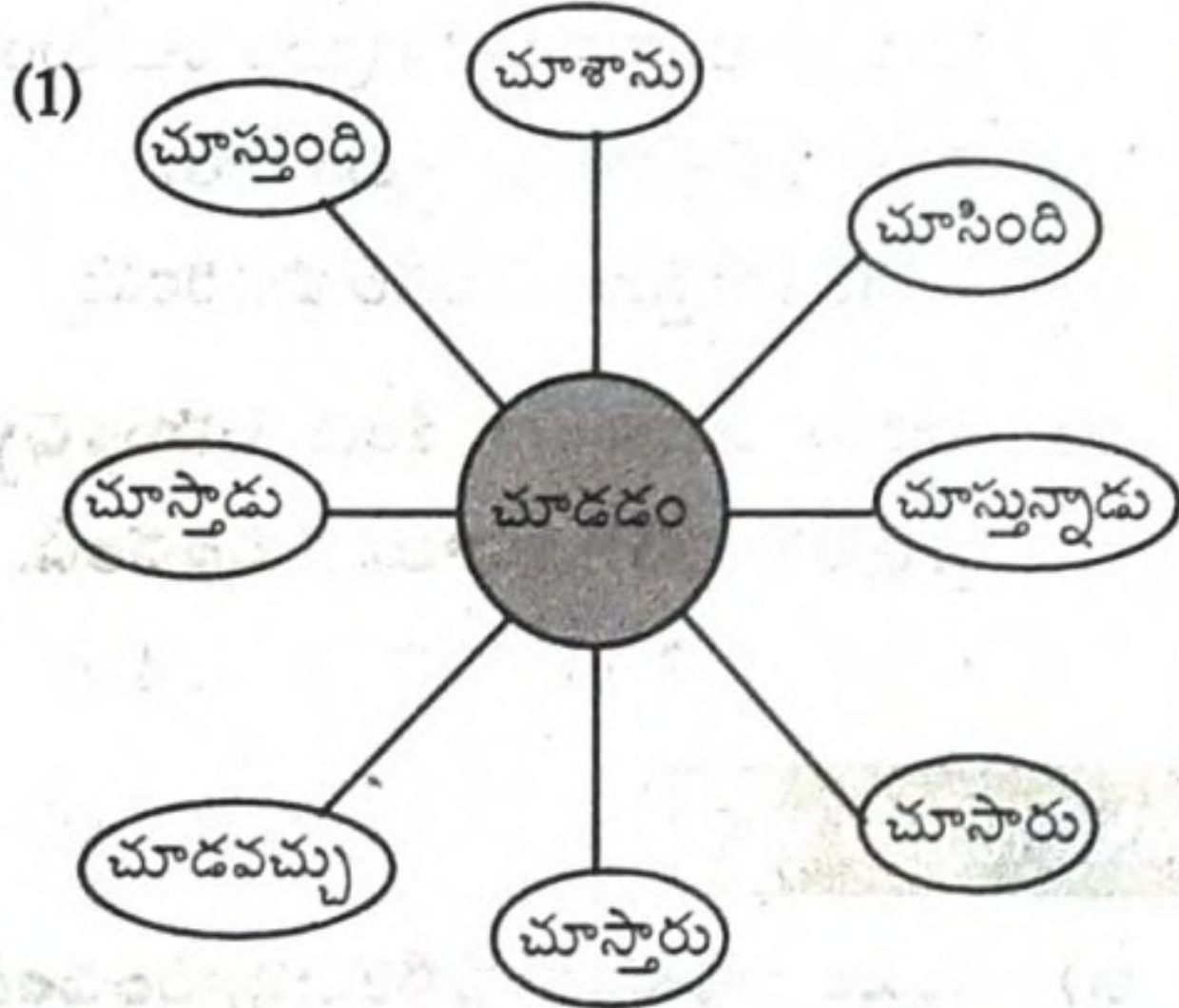
1. నేను అన్నం తిన్నాను.
2. ఆమె అన్నం తిన్నది.
3. అతడు అన్నం తింటున్నాడు.
4. వారు అన్నం తిన్నారు.
5. వారు అన్నం తింటారు.
6. వారు అన్నం తినవచ్చు.
7. అతడు అన్నం తింటాడు.
8. ఆమె అన్నం తింటుంది.
9. నేను అన్నం తింటాను.
10. వారు అన్నం తింటూ ఉన్నారు.

సాధనపత్రం 11

భాషాంశాలు

అ) కింది క్రియాపదాలకు వివిధరూపాలలో క్రియలు రాయండి.

ఆ) కింది పదాలు ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

2. రాజు : రాజు బడికి వెళ్ళాడు.
3. తోట : పూలతో అదంగా ఉంది.
4. బస్సు : ఊరిలోకి బస్సు వచ్చింది.
5. గుంటూరు : గుంటూరు మిరపకాయలకు ప్రసిద్ధి.

నేను నేర్చుకున్నవి.
విద్యార్థి కృత్యము.

మా పూరి ఏరు

సాధనపత్రం 1

చదవడం - వ్రక్త పరచడం

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠ్యాంశంలో ద్విత్వ, సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి,

<u>ద్విత్వాక్షర పదాలు</u>	<u>సంయుక్తాక్షర పదాలు</u>
చక్కని	మధ్యను
ముచ్చటగా	గుండ్లు
నల్లని	పొదరిండ్లు

ఆ) కింది వాటిని జతపరచి రాయండి.
ఏడాది కొకసారి ముచ్చటగా పారు
ఏటికిరువైపులా మొగలి పొదరిండ్లు
మధుర సుగంధమ్ము దిక్కులను చల్లు
వరద వచ్చిన వేళ చూడాలి మీరు

ఇ) కింది పదాలతో గేయ పాదాలలో ఖాళీలను పూరించండి.

మొగలి	చెరువుల్లు
హోయలు	చూడచక్కని

సాధనపత్రం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠ్యాంశంలో ద్విత్వక్షర పదాలను, సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి,

<u>ద్విత్వాక్షర పదాలు</u>	<u>సంయుక్తాక్షర పదాలు</u>
మొగ్గులు	ప్రవహించు
సుగంధమ్ము	ఆశ్చర్యము
దిక్కులను	ఉద్యానవనము
జల్లు	గుండ్లు

ఆ) కింది వాక్యాలలో పదాలు తార్క మారయ్యాయి. సరిచేసి రాయండి.

1. మూణ్ణాళ్ళ తిరుణాల మా ఏటి వరద
2. ఆపైన ఆ పొంగు ఏ మౌనగాని
3. ఇంకిపోయిన నేమి మా ఏటి లోన
4. మా ఏరె మాకొక్క ఉద్యాన వనము

ఇ) కింది వాటిని జతపరచండి.

1. చూడవలెనే గాని చెప్పంగలేము
2. ఆశ్చర్యముగా ఏరు ఇంకిపోతుంది
3. ఇసుకతినైలు కనులపండుగైయుండు
4. ఎవ్వరేమనుకొన్న మా కేమికొరత ?

సాధనపత్రం 3

అ) కింది గేయ పాదాలలో పదాలు తారుమారై ఉన్నాయి. వాటిని సరిచేసి రాయండి.

1. చూడవలెనే గాని చెప్పంగ లేము
2. హోయలుగా మా ఏరు ప్రవహించుతుంది
3. ఏడాదికొకసారి ముచ్చటగా పారు
4. ఏటి కిరువైపులా మొగలి పొదరిండ్లు

ఆ) గేయం ఆధారంగా కింది బహుళైచ్చిక ప్రశ్నలకు సమాధానాలు గుర్తించండి.

1. అ
2. ఆ
3. ఇ
4. ఏ

సాధనపత్రం 4

అ) గేయం ఆధారంగా పట్టికను పూరించండి. గేయ పాదాలు రాయండి.

1. ఉద్యానవనము
2. చెరువుల్లు నిండు
3. కనుల పండుగై యుండు
4. మొగలి పొదరిండ్లు

1. మా ఏరె మా కొక్క ఉద్యానవనము
2. వాన బాగు కురిసి చెరువుల్లు నిండు
3. ఇసుక తిన్నెలు కనుల పండుగై యుండు
4. ఏటి కిరువైపులా మొగలి పొదరిండ్లు

అ) పాఠం ఆధారంగా కింది గేయ పాదాలను పూరించండి.

1. రొదలు విను వీధి ముట్ట
హాయిలుగా మా ఏరు
2. ఏరు ప్రవహించుతుంది
ఉరవడితో మా ఏరు
3. కురిసి చెరువుల్లు నిండు
వరద వచ్చిన వేళ
4. మా ఏటి లోన
ఇసుక తిన్నెలు కనుల పండుగై

అంశం 5

అ) పాఠంలోని ద్విత్వాక్షర, సంయుక్తాక్షర పదాలు రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు	సంయుక్తాక్షర పదాలు
ముచ్చటగ	మధ్యను
నల్లని	పొదరిండ్లు
మా కొక్క	ఆశ్చర్యము
తిన్నెలు	ఉద్యానవనము

అ) కింది పదాలు జతపరచండి. రాయండి.

1. హోరుహోరున గాలి
2. జోరు జోరున వాన
3. పుల్లు పుల్లున గజ్జెలు
4. తళుకు తళుకున తారలు
5. ఉరుకు ఉరుకున పరుగులు

అంశం 6

అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. నచనం మారినప్పుడు వాక్యంలో ఎలాంటి మార్పులు వస్తున్నాయో గుర్తించండి. గీతగీసిన పదాలకు నచనం మార్చి వాక్యాలు రాయండి.

1. నది పక్కన చెట్లు ఉన్నాయి
2. చెట్టుపై కాకులు ఉన్నాయి
3. చేప నదిలో ఈడుతోంది
4. పక్షులు గాలిలో ఎగురుతాయి
5. నది ఒడ్డున బాతు ఉంది

అ) కింది గీత గీసిన పదాలకు వ్యతిరేక పదాలతో వాక్యాలు రాయండి.

2. నేను బంతితో ఆట ఆడను
3. మేము నిన్న సినిమాకు వెళ్ళలేదు
4. మా మామయ్య రోజూ కథలు చెప్పడు
5. మా చెల్లి అల్లరి చేయదు.

అంశం 7

అ) చిత్రాన్ని చూసి పదాలు, చిన్న చిన్న వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

అమ్మ దీవెన బాలుడు నిర్బోని
కూర్చొండి చెట్టు సేవ పెద్దాయన
గట్టు సహాయం పైకిలాగుట మేలు

వాక్యాలు :

అమ్మ పాదాలకు సమస్కరిస్తే దేవతలు సంతోషిస్తారు.

చిన్నతనం నుండి భక్తి గౌరవాలతో ఉండాలి
తల్లిదండ్రుల పట్ల దయ కలిగి ఉండాలి
సేవా ధర్మం చాలా గొప్పది.

స్వీయరచన

అ) మీ ప్రాంతంలో ఉన్న ఏరు/నది/చెరువు/కాలువల గురించి నాలుగు వాక్యాలు రాయండి.

1. మా ఊరు ఏరు ఒడ్డున ఉంది
3. మా ఊరి ఏరు అందంగా ప్రవహిస్తుంది
4. మా ఊరి ఏరు తాగడానికి వీలైనది
5. మా ఊరి ఏరు పంటలకు రాబడిస్తుంది.

ఆ) వట్టిక చదవండి. పదాల ఆధారంగా వీలైనన్ని వాక్యాలు రాయండి.

1. రవి మంగళవారం బజారుకు వెళ్ళాడు
2. గౌరి గురువారం జాతరకు వెళ్ళింది
3. ఫాతిమా శనివారం ఊరికి వెళ్ళింది
4. రాబర్టు ఆదివారం తోటకు వెళ్ళాడు
5. వైదేహి గురువారం బజారుకు వెళ్ళింది

స్వీయరచన

అ) కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. ఇంకి పోయిన నేమి మా ఏటిలోన ఇసుక తిన్నెలు కనుల పండుగై యుండు నీరు ఇంకిపోయినా, ఏటిలో ఉండే ఇసుక తిన్నెలు ఎంతో అందంగా కనిపిస్తాయి. అని చెప్పాడు.
2. వాతావరణం చల్లగా హాయిగా, ఆహ్లాదకరంగా మారుతుంది. చెట్ల ఆకుల మీద నుంచి రాలుతున్న ఆ నీటి చుక్కలను తాకాలని - వాటితో

ఆడుకోవాలి. వానలో తడుస్తూ ఆడుకోవాలనిపిస్తుంది. దూరంగా కొండలపై నుండి ప్రయాణం చేస్తున్న మేఘాలను చూస్తూ ఉండాలనిపిస్తుంది. తడిసిపోయిన చెట్ల కొమ్మల ఆకుల చాటున ఉండి అరుస్తున్న పిట్టలను చూడాలనిపిస్తుంది. కురుస్తున్న వానను చూస్తూ.... వసారాలో కూర్చోని అమ్మపెట్టిన వేడి వేడి వకోడి తినాలనిపిస్తుంది. అమ్మతో-నాన్నతో, చెల్లాయితో మట్లాడుతూ ఆనందంగా గడపాలనిపిస్తుంది.

3. మల్లెపూలు, (జాజులు), సన్నజాజులు, విరజాజులు, లిల్లిపూలు, గులాబీలు, కనకాంబరాలు, మరువం, చామంతులు, డిసెంబరాలు.
4. ఏడాదికి ఒక్కసారి ప్రవహించినా కూడా, చాలా అందంగా చక్కగా ఉంటుంది ఈ ఏరు. ఏటిలో మధ్యలో నల్లని గుండ్రని రాళ్ళు - ఉన్నాయి. ఏటికి అటూ ఇటూ మొగలి పొదలు. ఆ మొగలిపూల వాసనలు నలుదిక్కులా వెదజల్లు తుంటాయి. వానలు బాగా కురిసినప్పుడు చెరువులు నిండిపోయేలా ప్రవహిస్తుంది. అలా ఉప్పొంగి హోరు హోరుమనే శబ్దంతో ప్రవహిస్తుంది. ఈ ప్రవాహం మూడునాళ్ళ ముచ్చటగా ప్రవహిస్తుంది. ఆ తరువాత ఏవైపోతుందో గాని ఆశ్చర్యంగా కనపడదు.

అ) ఇచ్చిన ఆధారాలతో బొమ్మలు గీయండి.

విద్యార్థి కృత్యము.

ఆ) కింది పదాలను చదవండి. నామవాచకం, సర్వనామం, క్రియపదాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

నామవాచకం	సర్వనామం	క్రియ
ఆవు	అతడు	చేశారు
పుస్తకం	అవి	తిన్నది
రామచిలుక	ఆమె	వెళ్ళారు
గీత	వారు	నవ్వించి
కృష్ణానది	ఇతడు	వచ్చాడు
మామిడిపండు	వీరు	

నేను నేర్చుకున్నవి.
విద్యార్థి కృత్యము.

* * *

తొలి పండుగ

పాఠశాల పాఠ్యం 1

పాఠశాల పాఠ్యం పుస్తక పాఠశాల

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు నిన్న పాఠంలోని పేర్లు పట్టికలో రాయండి.

పిల్లల పేర్లు	పిండినంటల పేర్లు
రవి	పూర్ణం బూరెలు
లత	గారెలు
ఆనంద్	పరమాన్నం
శామ్యూల్	బెల్లంముక్క
రంగయ్యతాత	జామకాయల
కరీముల్లా	ఉగాది పచ్చడి

ఆ) ఈ రోజు నిన్న పాఠంలోని మొదటి పేరాలోని పదాలతో పట్టిక నింపండి.

రెండక్షరాల పదాలు	మూడక్షరాల పదాలు	నాలుగక్షరాల పదాలు	ఐదక్షరాల పదాలు
గ్రామం	సెలవు	అందమైన	నడవలేదు
ఊరి	రోజుల్లో	చివరన	రాకకోసం
నాటి	అక్కడ	వేపచెట్టు	పరుచుకొని
అందం	అందరూ	గ్రామానికా	బెల్లంముక్కలు
ఆడి	కలసి	అంతేకాదు	జామకాయలు
పోడి	ఇష్టంగా	-	-

ఇ) పాఠంలో మీకు బాగా నచ్చిన రెండు వాక్యాలు రాయండి.

- 1) మాధవరం చాలా అందమైన గ్రామం. ఆ ఊరి చివరన ఉండే తాతలనాటి వేపచెట్టు ఆ గ్రామానికే అందం.
- 2) అబ్బా! పూర్ణం బూరెలు, గారెలు, పరమాన్నం నాకు ఎంత ఇష్టమో!

పాఠశాల పాఠ్యం 2

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు నిన్న పాఠంలోని ద్విత్వ, సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

ద్విత్వాక్షర పదాలు	సంయుక్తాక్షర పదాలు
వేపచెట్టు	గ్రామం
పిల్లలకు	గడిపేస్తారు
పెద్దలకు	పదార్థాలు

రచ్చబండ ఇష్టంగా
రోజుల్లో చక్రాల
అక్కడ కుర్చీలో

అ) ఈ రోజు విన్న పాఠ్యభాగంలో సున్నాతో కూడిన పదాలు గుర్తించి రాయండి.

ఉండే బండ పంచుకొని
రాకకోసం మాధవరం అందం
పిల్లలంతా ఇష్టంగా వసంత
అందమైన అంతేకాదు ఆనందంగా
తింటారు నేలంతా గ్రామం
ఆటస్థలం అందరూ కిందకు
ఉంది

ఇ) ఈ రోజు విన్న పాఠ్యభాగంలో (.) ముందున్న పదాలు గుర్తించి రాయండి.

గ్రామం తింటారు ఉండేది
నిస్తున్నాయి శామ్యూల్‌ని అందం
ఇష్టం చేరారు ఆనంద్
తెచ్చాడు కూడానూ పాడుతాడు
చూస్తున్నారు శామ్యూల్ చూస్తూ
గడిపేస్తారు నడవలేడు ఉంది
వచ్చింది. రవి.

సాధనపత్రం 3

అ) పిల్లలూ! ఈ రోజు విన్న పాఠంలోని ' ', ' ' పదాలను పట్టికలో రాయండి.

' ' ఉన్న పదాలు	' ' ఉన్న పదాలు
డూరి	చెట్టు
చివరన	కాదు
నాటి	పిల్లలకు
గ్రామానికే	పెద్దలకు
అది	సెలవు
పిల్లలకు	రోజు

అ) ఉగాది పచ్చడిని వేటితో తయారు చేస్తారో రాయండి.

లేత మామిడి ముక్కలు కొత్తచింతపండు
కొత్త బెల్లం ఉప్పు కారం

ఇ) ఉగాది పచ్చడిలో ఉండే రుచులు వగరు పులుపు తీపి ఉప్పు కారం

ఈ) కింది వాక్యం చదవండి. ఎవరు ఎవరిని అడిగారో రాయండి.

శామ్యూల్ - కరీముల్లా మామను అడిగాడు.

సాధనపత్రం 4

అ) కింది పేరాను చదవండి. అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. గుణింతాక్షర పదాలు :

ఆరోజు సెలవు కావడంతో
ఆనంద్ వేప కిందకు
చేరారు రాకకోసం ఎదురు
వసంత ఋతువు కావడంతో
వేపపూత గాలి నేలంతా

ద్విత్వాక్షర పదాలు :

వేపచెట్టు వాళ్ళిద్దరూ చూస్తున్నారు
తెల్లగా పక్కనే ఉన్న చెట్టుకు
గుర్తులు కమ్మని న్నాయి

సంయుక్తాక్షర పదాలు :

శామ్యూల్ మిత్రుల చూస్తూ నిస్తున్నాయి

2. పేరా ఆధారంగా పదాలను జతపరచి, రాయండి.

కమ్మని వాసన
గుత్తులు గుత్తులుగా
వసంత ఋతువు
రాక కోసం

అ) పేరా ఆధారంగా పదాలను జతపరచి రాయండి.

1. "అదిగో! లత రవి వస్తున్నారా!"
2. "వాళ్ళు బుట్టలో ఏవో తెస్తున్నారా!"
3. "నేను బెల్లం ముక్కలు తెచ్చానక్క! ఆనంద్ జామ కాయలు తెచ్చాడు! ఇంతకూ మీరేం తెచ్చారు"
4. "చాలా తెచ్చాం కూర్చోండి"

సాధనపత్రం 5

అ) కింది పదాలను అర్థవంతంగా జతపరచి, వాక్యాలు రాయండి.

గుణింతాక్షర పదాలు :

2. పంచాంగం అంటే - తిథి, వార, నక్షత్ర, యోగ, కరణాలు
3. కష్ట సుఖాల కలయికకు ప్రతీక ఉగాది పచ్చడి
4. తీసి, పులుపు, కారం, వగరు, చేదు, ఉప్పు, ఈ ఆరు షడ్రచులు

పదజాలం

అ) కింది గళ్ళలో ఆటల పేర్లు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని వేరుచేసి కింది గీతల్లో రాయండి.

ఇద్దరు ఆడే ఆటలు

జట్లలో ఆడే ఆటలు

1. గవ్వలాట	1. క్రికెట్
2. అష్టా చెమ్మా	2. పరుగు పందెం
3. కుస్తీ పోటీ	3. కబడ్డీ
4. గోలీలాట	4. కుర్చీలాట
5. తొక్కుడు బిళ్ళ	

అ) కింది పదాలకు వచనం మార్చి రాయండి.

1. పూవులు, పూలు	6. చెట్లు
2. తోరణాలు	7. ఆకులు
3. ఆటలు	8. కాయలు
4. సంచులు	9. చిలుకలు
5. గారెలు	10. పొలాలు

సాధనపత్రం 6

అ) కింది పదాలను చదవండి. వాటిని ఉపయోగిస్తూ సాంతవాక్యాలు రాయండి.

1. ఆకులు కోశారు
2. లత చక్కగా పాడుతుంది
3. పిల్లలు ఇంటికి వెళ్ళారు
4. ఉగాది పచ్చడి తిన్నారు.

ఆ) కింది పండుగ పేర్లు చదవండి. వాటిని ఉపయోగించి ఒక్కొక్క వాక్యం రాయండి.

1. దీపావళి వండగరోజు టపానులు కాలుస్తారు.
2. దసరా పండుగ శరదృతువులో వస్తుంది
3. సంక్రాంతి వండగరోజుల్లో ముగ్గులు వేస్తారు.

ఇ) కింది వాక్యాలు చదవండి. గీత గీసిన పదాలకు సమాన అర్థాలు ఇచ్చే పదాలతో వాక్యాలు తిరిగి రాయండి.

1. ప్రసాదంగా ఉగాది పచ్చడిని తింటారు
2. పంచాంగం వింటే మంచి జరుగుతుందని ప్రజల నమ్మకం.
3. తెలుగు నెలలు చైత్రమాసంలో మొదలవుతాయి.
4. ఆ పూలతోట ఎంతో అందంగా ఉంది.

అ) చిత్రాన్ని చూసి పదాలు, చిన్న, చిన్న వాక్యాలు రాయండి.

పదాలు :

ముగ్గులు	దేవాలయం
సంక్రాంతి	పండుగ
గ్రామం	ఆడపిల్లలు
మేఘాలు	చెట్లు

వాక్యాలు :

గ్రామాలు దేశానికి పట్టు కొమ్మలు
దేవాలయం భక్తిని మనస్సుల్లో నింపుతుంది
ఆడపిల్లల ముగ్గులతో సంక్రాంతి పండుగ
అందంగా ఉంటుంది.

స్వీయరచన

అ) కింది వ్రళ్ళలకు సాంతమాటల్లో జవాబులు రాయండి.

1. ఉగాది పండుగ చైత్రశుద్ధ పాడ్యమినాడు వస్తుంది. ఉగాది పండుగరోజు వేకువజామునే లేచి తలంటిస్నానాలు చేయాలి. ఉగాది పండుగరోజు గడపలకు పసుపురాసి గుమ్మాలకు తోరణాలు కడతారు. ఉగాది పండుగరోజు మొదటిగా ఉగాది పచ్చడి తినాలి. ఆరోగ్యం. ఉగాది పండుగరోజు కొత్త బట్టలు కట్టుకుంటారు. ఉగాది పండుగరోజు పిండివంటలతో విందు భోజనం చేస్తారు. ఉగాది పండుగరోజు పంచాగశ్రవణం చేస్తారు.

2. పులిహోర, దద్దోజనం, చక్రపాంగలి, గారెలు, పెరుగువడ, జిలేబి, బజ్జీలు, ఉండ్రాళ్లు, బూరెలు, పాయసం, అరిసెలు.

3. క్రికెట్, కుంటుళ్ళాట, అంటుకునే ఆట, బంతాట, 'కో' తొక్కుడు బిళ్ళ, స్కిప్పింగ్, షటిల్ (బాడ్మింటన్) కోలి కొమ్మచ్చి.

2. వేపపూత, లేత మామిడి ముక్కలు, కొత్త చింతపండు, కొత్త బెల్లం, ఉప్పు, కారాలను కలిపి ఉగాది పచ్చడి చేస్తారు. దీనిలో చేదు, వగరు, పులుపు, తీపి, ఉప్పు, కారం ఇలా ఆరు రుచులు ఉంటాయి. ఈ పచ్చడినే దేవునికి నైవేద్యం పెడతారు. ఈ పచ్చడిలో వివిధ రుచులు ఉన్నట్లే, మన జీవితంలో కూడా భాదలు, కష్టాలూ, సుఖాలు, సంతోషాలు కలగలసి ఉంటాయని వాటిని మనం సమానంగా తీసుకోవాలని దీని భావం. ఈ విధంగా రంగయ్య తాత ఉగాది పచ్చడి గురించి చెప్పాడు.

4. కొత్త సంవత్సరం ప్రతి ఒక్కరి జీవితంలో ఏ విధంగా మార్పులు తీసుకొస్తుంది అనేది తెలుస్తుంది. తిధి, వార, నక్షత్ర, యోగ, కరణాలను చర్చిస్తారు. రాశుల గమనస్థితి తెలియజేస్తారు. కళలు, క్రీడలు, వ్యాపారం, విద్య, వైద్యం మొదలైన ప్రధాన రంగాలు ఏవిధంగా ఉపయోగకారిగా ఉంటాయో తెలియజేస్తారు. పుట్టిన నక్షత్రాలను, రాశుల పట్టి - వారి వారి శుభ-అశుభ-ఉపయోగ, నిరుపయోగ లాభ-నష్టాలను తెలియజేస్తారు. గ్రహ అనుకూలం ఉండాలంటే ఏం చేయాలో తెలుసుకుంటారు. ఈ విధమైన విషయాలు పంచాంగ శ్రవణంలో ఉంటాయి.

సృజనాత్మకత

అ) మామిడి చెట్టు బొమ్మ గీయండి.
రంగులు వేయండి. దాని గురించి
నాలుగు వాక్యాలు రాయండి.

1. చెట్టు మానవులకు మిత్రులు
2. చెట్లు ప్రాణవాయువును అందిస్తాయి
3. చెట్లు బొగ్గపులును వాయువును
స్వీకరిస్తాయి.
4. చెట్లనుండి పండ్లు, గాలి, నీడ, పూలు,
కలప మొ॥ వస్తాయి.

భాషాంశాలు

అ) పాఠం ఆధారంగా క్రియా వదాలు
రాయండి.

ఆడుట	తీసుకొని వస్తూ	తెచ్చారు
కూర్చునుట	పంచుకోసాగారు	
పాడుట	వస్తున్నారు	అడిగింది
వెళ్ళుట	తినుట	తింటారు
తెస్తున్నారు	చూస్తూ	పెడతారు
తిన్నాడు		

సాధనపత్రం 11

అ) పాఠం చదవండి. పాఠంలో ఆశ్చర్యార్థకం
(!), ప్రశ్నార్థకం (?) గుర్తులకు ముందున్న
వాక్యాలను రాయండి.

(!) అదిగో! లత, రవి వస్తున్నారా!

వాళ్ళు బుట్టలో ఏవో తెస్తున్నారా!

(?) ఏం తెచ్చారు మీరు?

ఉగాది పచ్చడి ఎందుకు చేస్తారో మీకు
తెలుసా?

ఆ) కింది పేరాను చదవండి. ☐ కామా, ☐
పూర్ణవిరామాలను సరైన చోట ఉంచి
పేరాను తిరగ రాయండి.

గోపి ఇంటి నుండి బొబ్బట్లు, గారెలు,
పాయసం, పులిహోర తెచ్చాడు. అతని కోసం
రవి, సుధ ఎదురుచూస్తూ ఉన్నారు. వారంతా
పక్కనే ఉన్న తోటకు వెళ్ళి, అరటి ఆకులు,
మంచినీళ్ళు తెచ్చుకున్నారు. చెట్టు కింద
కూర్చుని ఆహారవదార్థాలు తిన్నారు.
కొంతసేపు ఆటలు, పాటలతో గడిపారు.
ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళారు.

ఇ) కింది వదాలతో సాంతవాక్యాలను
రాయండి.

1. మామిడి పండ్లు తియ్యగా ఉన్నాయి
2. ఉగాది పచ్చడిలో ఆరోగ్య రహస్యం ఉంది.
3. తాత ఉగాది గురించి చెప్పాడు.
4. ఉగాది పచ్చడి దేవునికి నైవేద్యం పెడతారు.

వేమ వేర్చుకున్నవి.

విద్యార్థి కృత్యము.

అ) కింది పద్యపాదాలను చదవండి. సరైన క్రమంలో ఉంచి రాయండి.

చదువు చదవకున్న సౌఖ్యంబు నుండదు

చదువు చదివేనేమి సరసుడగును

చదువు మర్మమెరిగి చదివిన చదువురా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ

ఆ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు సమాన అర్థాలు గల పదాలతో వాక్యాలు తిరగరాయండి.

1. బాటకు రెండు పక్కలా పూల మొక్కలు ఉన్నాయి.

2. ప్రతి సంవత్సరం మేము తిరుపతికి వెళ్తాం

3. ఆకాశ మార్గంలో గాలిపటం ఎగురుతుంది.

4. వేసవి కాలంలో చెరువులోని నీరు ఎండిపోతుంది.

అ) 'ఉగాది పండుగ' గురించి నాలుగు వాక్యాలు రాయండి.

ఉగాది పండుగ చైత్రశుద్ధ పాడ్యమినాడు వస్తుంది. ఉగాది పండుగరోజు వేకువజామునే లేచి తలంటిస్నానాలు చేయాలి. ఉగాది పండుగరోజు గడపలకు పసుపురాసి గుమ్మాలకు తోరణాలు కడతారు. ఉగాది పండుగరోజు మొదటిగా ఉగాది పచ్చడి తినాలి. ఆరోగ్యం. ఉగాది పండుగరోజు కొత్త బట్టలు కట్టుకుంటారు. ఉగాది పండుగరోజు పిండివంటలతో విందు భోజనం చేస్తారు. ఉగాది పండుగరోజు పంచాంగశ్రవణం చేస్తారు.

ఆ) కింది పేరాలో సరైన చోట (.) (,) చిహ్నాలను ఉంచి మరల రాయండి.

ఉగాది పండుగను తెలుగు సంవత్సరాది, యుగాది అని కూడా అంటారు. ఈ పండుగ రోజున చేసే ఉగాది పచ్చడి, కష్టసుఖాల కలయికకు ప్రతీక. ఈ పచ్చడిలో తీపి, పులుపు, కారం, వగరు, చేదు, ఉప్పు మొదలైన రుచులు ఉంటాయి.

